

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan sveder izjavni modelje in prazniške.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodne tiskarne“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	za Ameriko in vse druge dežele:
na mesec 2-30	celo leto naprej K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravišstvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izredni časi zahtevajo izredne žrtve!

»Zadruga«, glasilo »Zadružne zveze v Celju«, je prinesla v 12. zvezku nekaj opazk k letošnji bilanci. Pod zaglavjem »Kaj je s čistim dobičkom?« se priporoča, da naj članice posojilnice porabijo ves letošnji čist dobiček za odpise, kar ga ostane, naj se pridene rezervnemu fondu.

Temu nasvetu se mora z ozirom na izredne čase, v katerih živimo, ugovarjati. Vsaka posojilnica naj odpiše to pri bilanciranju, kar zakon zahteva, pa nič več.

Potem mora načelstvo vsake posojilnice upoštevati, da je vsak denarni zavod dolžan prispevati za vojne potrebe, n. pr. za »Rdeči križ«, za vdove in sirote padlih vojakov itd. To velja za slovenske denarne zavode ravnotako, kakor za nemške; za denarne zavode tako, kakor za vsakega avstrijskega državljan! Ako ne bomo v teh težkih časih vsi, brez izjeme, doprinesli denarnih žrtv za vojake, — razmerje k dohodkom in izdatkom, — ne smemo pričakovati ugodnega izida vojske!

Poleg tega moramo Slovenci — in tudi naši denarni zavodi — skrbeti za Ciril - Metodovo družbo, razna podporni društva itd., katerim so vsled vojne redni dohodki usahnili, ali se vsaj skrbijo! Saj vendar ne bomo pustili teh propasti!

Ko so naši denarni zavodi tem zahtevam zadostili, šele potem naj mislijo na rezervne zaklade!

Od dotacije, katero dobi rezervni sklad v enem letu, ni odvisen obseg ali razvitost nobene naših posojilnic! Ako dobe letos rezervni zaklad manj, ne bo ogrožena nobena posojilnica! Načelstvom in nadzorstvom naših posojilnic pa se v bodočnosti ne bo moglo očitati od nobene strani, da je velik trenotke našel malo (recte malenkostne) ljudi.

V Ptuj, dne 1. januarja 1915.

Dr. Fran Jurtela.

Svetovna vojna.

Osvojitev važnih točk južno od Gorlic. — O božičnih praznikih je naša armada vjela 12.696 Rusov. — Artiljerijski boj na francoskem bojišču. — Za posest Steinbacha se vrše srditi boji. — Na Poljskem nadaljujejo Nemci svoje napade.

OSVOJITEV VAŽNIH VIŠIN NA SEVERNEM BOJIŠČU. — V BOŽIČNIH DNEVIH JE NAŠA ARMADA VJELA 12.696 RUSOV.

Dunaj, 4. januarja. (Kor. urad.) Uradno razglasi, dne 4. januarja: V trdovratnih bojih v prostoru južno od Gorlic, ki so se vršili v najtežavnejših vremenskih razmerah, so si naše vrle čete zagotovile z osvojitvijo neke važne višinske črte ugodno podlago za nadaljnje dogodke.

V Karpatih ni nobene izpremembe. V gorenji dolini Ung samo mali spopadi.

V bojih o božičnih praznikih smo na severnem bojišču vjeli 37 častnikov in 12.696 mož.

Naměstnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NA POLJSKIH BOJIŠČIH NI IZPREMEMB.

Berolin, 4. januarja. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan, dne 4. januarja.

Vzhodno bojišče. Položaj na vzhodu se ni izpremenil, naši napadi v Poljski vzhodno od Rawke se nadaljujejo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska vojna poročila.

Zadnja ruska uradna poročila pravijo: Nemci so zopet pričeli prodirati proti Mlavi ter so mesto zopet zasedli. Položaj na Poljskem ne kaže

posebne izpremembe. Boji ob Bzuri in Ravki niso več tako silni. Ob Srednji Pilici in ob Dolenji Nidi traja boj s trdovratnostjo. Ob gališki meji se boji razvijajo. Ob Bzuri in Ravki imajo boji značaj artiljerijskih duelov. Na Dolenji Nidi se Avstriji trdovratno ustavlja našim poskusom potisniti jih preko reke.

Ruski vojni poročevalci so mnenja, da Varšavi neposredno ne grozi nobena nevarnost. Vzemirajoči so le pogosti pospi letalcev nad mestom.

»Novoje Vremja« piše, da drže Avstriji svoje pozicije ob Spodnjem Dunajcu, ob Nidi in Pilici ter med to reko in Ravko, kjer se vrše silni boji. General Russkij vodi osebno ruske čete, ki imajo nalogo, da zadrže prodiranje zaveznikov proti Varšavi. Drugi vojni poročevalci priznajo, da so mesta Ilov, Lowicz, Brzozowy in Tomaszow v nemških rokah in da so se Nemci tam tako utaborili, da za enkrat ni misliti na to, da bi Rusi ta mesta zopet zavzeli. Skierniewice so Rusi brez boja zapustili.

BOJI V GALICIJI IN NA POLJSKEM.

Ruska ofenziva v Galiciji se je že zopet ustavila. Med Gorlicami in Tarnovom je prišlo do protisunka naših in po trdem boju se je našim posrečilo zasesti neko višino ob cesti Gorlice-Konieczna v Beskidih. Ta protisunek bo sedaj omogočil naši vojski zopet prepediti Ruse iz Kar-

patov ter jih potisniti nazaj proti vzhodu.

Ob Dunajcu in ob Spodnji Nidi je potekel dan mirno. Na vzhodnem bregu Pilice so, najbrže v toku zelo silni boji, v katere posegajo močna ruska ojačenja preko Opočna in Kanska. Ob Ravki so Nemci svoje pozicije pomaknili nekoliko naprej. Tudi ob Bzuri stoje Nemci južno od Sohačeva in vzhodno od Brohova. Pri Sohačevu se vrše še luti boji.

Splošen položaj je za zaveznika ugoden.

Boji v Galiciji pa s protisunkom naših čet niso bili končani, marveč se nadaljujejo z vsoto silo. Naše čete so se ob Dunajcu zakopale v dobrih pozicijah ter ščitijo cesto Tarnov-Bohnia-Krakov. Nov ruski sunek po bitki pri Limanovi se je zdel najprej naperjen proti Novemu Sandecu, da bi flankiral naše čete v okolici Krakova. V resnici pa so Rusi frontalno udarili proti Krakovu ter istočasno pritiskali na naše čete, ki so stale v Karpatih. Doslej so se Rusom ponesrečilo še vsi poskusi. Novi boji so, kakor poroča vojni poročevalac graške »Tagespost«, izrazito pozicijski boji.

VELIKA BITKA POD VARŠAVO.

Velika bitka pod Varšavo se je pričela. V neposredni bližini mesta se vrši silna bitka. Na obeh straneh se bojujejo z največjo silo. Opetovano so pripluli nad mesto tudi nemški zrakoplovci in letalci.

Oficijozno ruska poročila pravi o teh bojih: Cela vrsta prav posebno ljutih bojev se je odigrala med Vislo in Novo Korčino. Nemci so pričeli tu z ofenzivo, ki so jo izvedli z veliko silo. Kljub trdovratnemu odporu z naše strani se je Nemcem vendar posrečilo po večkratnih brezuspešnih poskusih prekorčiti Nido. Kmalu potem, ko so Nemci prispeli tostran reke, so zopet pričeli z ofenzivo in posrečilo se jim je zasesti več vasi v okolici. Boji ob Bzuri in Ravki so imeli naravnost blazen značaj. Nemcem se je posrečilo po noči premostiti reko. Zjutraj so stali trideset milje od ruskih pozicij ter so jih besno napadli. Rusi so se umaknili, kmalu pa zopet zbrali ter Nemce obkolili. Prišlo je do strašnega boja z bajonetami. Pardon ni dal nobeden, niti ga ni nobeden prosil.

Nasproti tem ruskim poročilom pišejo »Times«: V splošnem se je sedaj nemška ofenziva ustavila, kar je pripisovati raznim okolnostim. Vreme je slabo, precej gorko in mokro, tako, da so takozvane ceste prava močvirja in da artiljerija skoraj ne more naprej. Topove in vozove je treba vleči iz blata, v katero se pogrezajo do osi. Kljub temu Nemci niti ne mislijo na to, da bi se umaknili. Če ne bodo mogli prodreti naprej, bodo morda ojačili svoje sedanje pozicije in bodo ostali tam, prej pa bodo pač poskusili, zlasti če bo pritiskil zopet mraz, prodreti naprej, če tudi na podlagi drugega načrta, ker stari načrt ni računal dosti z ruskim odporom, kakršen se je pokazal n. pr. pri Lovicu.

Vojaški sotrudenik »Lokalanzeigerja« piše o zadnjih zmagah Nemcev takole: Vest o osvojitvi močnih ruskih glavnih pozicij pri Borzymowu je bila dobrodošla. Pač se da razumeti, da so se Rusi obupno trudili zopet zasesti to oporišče. Da so se ti poskusi izjalovili, upravičeno upanje, da se bo posrečilo na tem mestu prebiti sovražne pozicije. Če se hoče sovražnik temu izogniti, mu ne preostaja drugega, kakor nadaljnje umikanje na Varšavo, zlasti ker naši napadi vzhodno od Rawke, napredujejo.

Iz Varšave poročajo preko Krakova: Železnice v predmestjih so ustavile promet. Cesta v Piasečno je rezervirana za vojaške vozove. V nekaterih ulicah so okna zabarikadirana. Odkar prihajajo Zeppelinji nad mesto, je videti le malo ljudi na cestah. Mokotovi in Pruskovi sta kakor izumrta.

BOJI V KARPATIH.

Iz Karpatov poroča »Pesti Naplo«: Z veliko trdovratnostjo branijo Rusi svoje pozicije v dolini reke Latorče, naše čete pa so jih prisilile, da so se umaknili. Rusi so imeli tu velike izgube. — V komitatu Maros severno od Ökörmezőja smo Ruse pognali nazaj. Naše čete, ki stoje v komitatu Ung, zasledujejo sovražnika na galiških tleh.

Iz Munkacs poroča »Az Est«: Po porazu na prelazu Uzsoz so poskusili Rusi ta prelaz zopet zasesti. Temu poskusu pa so se ustavile naše čete s polno pripravljenostjo.

LISTEK.

Verovšek.

Vihar gre preko zemlje, lomi hraste in bore kakor suho drache; udari na morje — prevale se čez živo življenje in ni ga več; zabuči nad mestom — bilo je in ni ga več. Smrt še ni plesala takega plesa, še nikoli ni dala toliko posla svojim deklam, ki jih naštevajo litanije: kugi, lakoti, draginji in vsem drugim neimenovanim, nič manj strašnim. Še malo in več ne bo prostora za grobove. Vse strahote tega sveta, ki so časih trgale človeku srce, so mu vsakdanji kruh, ki ga uživa brez solza; ali je močnejši, ali je otrpnil, kdo ve.

Vihar gre preko zemlje, hrasti in bori se lomijo, celi gozdovi padajo. In vendar je še mogoče, da umrje žlahtno drevo čisto v zatišju, komaj opaženo, od viharja nedotaknjeno. Čudno je, skoro zopernaturno, da še umirajo ljudje na postelji. Ali pač je mnogo takih tihih smrti, tako tihih, da se človek le mimogrede zmeni zanje; da pogleda, se pokriže ter gre dalje in misli drugam, čeprav je srce, ki je prenehajo biti, bilo srce Verovškovo.

Nekrologi, ki smo jih brali ob Verovškovi smrti, niso bili nič obširnejši in nič slovesnejši, kakor so bili

svoje čase nekrologi za kakim rodoljubnim štacunarjem z dežele. En hip spomina, roka obrne list in Verovška ni več, nekrologa tudi ne, na njegovem mestu se junaki debelo tiskani telegrami.

Spočetka se mi je zdelo, da je tako ravnanje neusmiljeno, nevaležno in tudi nečastno. Zda, ko je papir pred menoj, vidim, da je bilo vse prav, da ni moglo biti nič drugače. Rad bi se spominjal na Verovška, kakor je bil, rad bi povedal z lepo in ljubeznivo besedo, kaj je bil vsem in meni. Ali tako mi je, kakor da sta on in čas njegov sila daleč, nekje za megami in gorami, za »mrtvimi zarjami«. Zdi se mi, da vidim njegov žiroki, smehlajoči obraz v družbi drugih obrazov, tako ljubih in znanih, zdaj tako daljnih in bledeh: Valentina Vodnika, Prešerna, Simona Jenka, Levstika, Gregorčiča, Gestrina, Ketteja, Medveda in še tisoč drugih, njim po srcu in besedi enakih. Slišim živketanje kozarcev, slišim pesem, tako veselo in otožno, kakor da jo poje naša zemlja iz svojih globlin, slišim prešerno, odkritosrčno, moško modrovanje, ki ga komaj razumem, slišim predrzno zabavlje, ki se ji komaj upam prikimati, slišim smeh, tako glasan, tako naravnost in brez strahu pognan iz kipečih prs, da se oziram plah. In nad njimi vsemi je razlita, iz oči jim sije ljubeznivost, kakor topla, mehka luč. Kdaj je vse

to bilo? Kje je tista dežela? Daljno vse, daljno!

Tista dežela je za megami, za gorami; in nikoli več se ne povrne mo tja. Če bi hotel napisati Verovšku tak spomin, kakor ga zasluži, bi ga moral napisati dobi, ki je ni več.

Ob prelomu gleda človek, gleda narod naprej, nima časa, da bi se oziral nazaj. Nemirna misel ne utegne, da bi molila ob grobovih, če še tako dragih; pero se upira, da bi pisalo zgodovino, če še tako polno lepote. Pogrebu se mudi, da sleče žalno obleko; mudi se mu, sam ne vé kam.

Verovšek je bil eden najimennitnejših sinov tistega slovenskega naroda, ki se je smejal. V smehu tistega naroda je bilo vse, kar premore bogato človeško srce: ljubezen, poštenost, modrost, grenkoveselo spoznanje življenja — tega svojega življenja, tako polnega bridkosti, ki jih je treba vsako uro posebej premagati. Mnogotero bridkost je premagal Verovšek, svojega naroda sin, in se je smejal; najlepši in najbolj ljubezni vreden je junak, ki se v boju smeje; in ki s svojim smehom pokaže mlajšim prav tisto junaško pot.

Daljno vse, daljno! Spominjam se na široki smehlaj Verovškov, na široko njegovo gesto, kadar si je pogladil visoko nad čelom ostanke las — in vse je prav tako, kakor da bi odori staro knjigo ki mi le na srcu

še izza mladosti, kakor da bi slišal tanke zvoke pesmi, ki jo je pela moja mati, kakor da bi stopil v staro kmetiško izbo z očnelim stropom, s skrinjico v zidu in z jaslicami v kotu. Par tednov je šele, da je Verovšek umrl, sam in tihi in pozabljen, da so ga pokopali brez slovenskih govorov, brez črnih zastav in brez sožalnega šundra: par tednov, stoletje. Njega in kar je bilo njegovega najlepšega, so položili v zemljo, ki je za gorami, komaj še dosegljiva našemu spominu. Bog je kar naravnost pokazal, kje da je križpot; in Verovšek je umrl.

Prišel bo čas, ko bomo z jasnim in mirnim očesom pogledali nazaj. Takrat bomo veselo trepetaje spoznali, koliko bogastva da imamo, ki je za nas in za one za nami visoko nakopičeno, verno shranjeno. Takrat bomo romali k grobovom živih, da nam bodo govorili še vse vesele, modre in sladke besede, ki smo jih bili zamudili. Takrat bomo videli, da je tista prečudežna dežela tam za megami in za gorami vsa polna svetlobe, veselja, moči in poguma, naš ljubi stari dom, ki nam bo smehljal v veliki, da si postavimo svojega po svoji mladi modrosti.

In takrat, Verovšek, bodo tudi tvojemu spominu potrkavali zvonovi, takrat bomo tudi v tvojo opomnjo zapeli pesem, da jo boš slišal v grobu, zdaj tako samotnem in tihiem.

Ivan Conkar.

Grob junaka - Slovenca.

(Slika iz Karpatov.)

Črnovojnik T. V. nam je poslal to - le sliko:

Če greš po državni cesti iz mesta S. na ogrsko - gališki meji v Karpatih, proti mestecu B., videl boš nedaleč od mesta S., desno ob cesti, za košatim, debelim drevesom, kupček zemlje, gomilo s čisto priprostim lesenim križem. Če se ustaviš pri grobu, se ozreš na doljni del drevesa, opaziš napis: »Tukaj počiva desetinik F. T., c. kr. topničarskega polka št. 8, baterije junakov št. 4, imejitelj velike srebrne hrabrostne kolajne, umrl junaške smrti dne 2. decembra 1914. Naj v miru počiva!« Okoli groba in rečice, ki se mimo vije na desni strani, nekoliko korakov od groba, zarezane jame, ki jih pa niso izkopale človeške roke, ampak ruske granate.

Bilo je dne 2. decembra 1914. Že v jutro tega dne so počeli topovi prepevati svojo grozno pesem, sipajoč smrt na vse strani. »Baterija junakov« osmega topničarskega polka, pod poveljstvom junaškega nadporočnika Valentina Copa, je dobila zapoved, da se postavi na hribu, levo od mesta S., oziroma, da čuva glavno cesto pred močnim prodiranjem sovražnika po tej cesti. Zapoved je

Drugo poročilo pravi: Rusi so z veliko silo koncentrirali velik del svoje armade v Karpatih proti Okormezdju, kjer skušajo s silnim artilerijskim ognjem odgovorjati na naše napade. Dan in noč trajajo boji. Naša artilerija in pehota se bojuje heroično ter sta že večkrat prisilile sovražnika, da je opustil nekatere pozicije. Število ranjenecv na naši strani je razmeroma majhno, dočim imajo Rusi prav znatne izgube. Razpoženje naših vojakov je navdušeno. Podobno kakor Rusi, so si tudi naši napravili utrjene pozicije, ter jih uspešno branijo proti vsem napadom.

Boji v Karpatih po sodbi francoskega vojaškega kritika.

Vojaški sotrudnik marseilskega lista »Le Sémaphore« piše o bojih v Karpatih takole:

Prizadevanja našega ruskega zaveznika, končno dobiti v roke gorski greben Karpatov, ne zasledujejo samo cilja privezati nase avstro-ogrsko čete ter tako oslabiti pritisk na severu, marveč tudi namen, vdreti na Ogrsko, ogroziti srca monarhije Budimpešto in Dunaj ter priti v stik z južnimi zavezniki. Če bodo stali Rusi enkrat na Ogrskem, bodo dosegli gotovo tudi večje uspehe, ker bodo imeli v nižini tako numerično kakor tudi po svojem značaju prednost in vse pogoje za končno zmago. Tudi bi bilo napačno misliti, da skuša Rusija to važno nalogo rešiti z nezadostnimi silami. Pač pa zadržujejo zaveznika silne ovire in težkoče, zlasti težavni teren, klima in vojaške vrline sovražnika. Opetovano se je smatralo, da so Avstrijci opustili nekatere karpatske prelaze, ker so bili preslabi. To pa ni tako. Pogosto je sovražnik med umikanjem manevriral tako, da so imeli Rusi velike izgube. Tudi se ne sme pozabiti, da zahteva obramba visoko ležičih prelazov mnogo več, kakor naskakovanje. Čete, ki morajo tu več tednov nepremično stati, morajo izvršiti prav izredno delo.

V Galiciji.

»Czas« poroča iz Brzeska, da je tam mnogo hiš razdejanih. Ker je primanjkovalo kuriva, so Rusi kurili pogosto s pohištvo. General Radko Dimitrijevič je stanoval pri županu notarju Wislockem. Okrajno glavarstvo so Rusi pretvorili v bolnišnico. Ponekod je morala ruska konjenica napraviti iz pritličnih stanovanj hleve. Tudi Radlow in Wierzchowlski sta trpela. V Okocinu je razdejana palača barona Götza. Cerkev v Szczebanowu je zgorela, kraja Rudka in Niwka sta močno trpela. V Tarnovu je ostal škof s celim kapitolom. V Glinika marjampolskem je zgorela strojnica petrolejske rafinerije. Razdejanje so tudi rafinerije v Jaslu, Libuszu in Krosnu. Samo rafinerije v Limanovu so še nepoškodovane.

Francoski dreadnought »Courbet« se ni potopil.

Gradec, 5. januarja. »Grazer Volksblatt« poroča iz Dunaja: Uradni krogi izjavljajo: Zdi se, da se uničenje francoske admiralske ladje »Courbet«, ki bi se naj bila pred Valono potopila, ne potrjuje. Zdi se marveč, da je izjava francoskega mornariškega ministra v pariški zbornici resnična: »Courbet« je bila od našega torpednega čolna U XII. torpe-

dirana in težko poškodovana. Spravili so jo v Malto, in preteklo bo več tednov predno bo popravljena.

Dunajskim uradnim krogom tudi ni znano, da bi se bil potopil podmorski čoln »Bernouglie«, ker so ga naši topovi obstreljevali. Če se je res potopil, se je to morda zgodilo vsled eksplozije na čolnu samem.

Francosko ladersko brodovje.

Dunajski listi si dajo iz Rima poročati, da je zapustilo francosko-angleško brodovje Adrio ter odplulo iz Otrantske ožine. Napad na Kotor je baje do spomladi odložen.

NA FRANCOSKEM BOJIŠČU VLADA V SPLOŠNEM MIRU — BOJI ZA STEINBACH.

Berolin, 4. januarja. (Kor. urad.) Poročilo Wolfsovega urada: Veliki glavni stan, dne 4. januarja.

Zapadno bojišče. Ako izvažamo boj ali manj težke artilerijske boje, vlada v splošnem ob fronti mir. Samo pri Thannu v goreni Alzaciji kaže sovražnik živahno delovanje. Po prevladujočem ognju na višino zapadno od Sennhelma se mu je posrečilo zavzeti v večernih urah razstreljeni naš strelski jarek na tem hribu in poleg tega v zadnjih dneh često imenovano vas Steinbach, ki smo jo žilavo branili. Višino smo v bajonetnem boju zopet zavzeli. Za vas Steinbach se še vrše boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOJI V BELGIJI IN NA FRANCO-SKEM.

Dodatno k uradnemu komunikacijam poročajo preko Kodanja: Kakor poročajo iz Pariza, so Nemci sedaj že zopet popravili zatvornico pri Zeebrügge, ki so jo bili Angleži razdejali. Nemški podmorski čolni torej sedaj z lahkoto prihajajo in odhajajo.

Iz Sluisa poročajo, da so v Belgiji veliki deli dežele podminirani, med drugimi tudi cesta od Osterzeela v Gent. V Brüggu je vse pripravljeno, da odbijejo Nemci napad sovražnih zrakoplovov. Sedem stotnih pušk je postavljenih na raznih krajih v mestu.

Pariški poročevalec »Neue Züricher Ztg.« pravi, da vrši Francoska sedaj svoje zadnje navaženje. Za nove formacije pa primanjkuje uniform. Zatrjuje se, da nameravajo na Francoskem podaljšati starostno mejo za vojaško službo od 47 let na 57 let.

Kardinal Mercier proti Nemčiji.

Iz Amsterdam poročajo, da so v vseh cerkvah v Belgiji prebrali v nedeljo pastirsko pismo kardinala Merciera, ki bo imelo najbrže še druge posledice, ker pravi to pismo med drugim: Ne zahtevam od vas, da bi se odrekli kateremu koli upanju. Nasprotno smatram za svojo dolžnost določiti, kar morete pred svojo vestjo zagovarjati napram sili, ki je napadla našo deželo in jo ima začasno po večini zasedeno. Sila ni zakonita avtoriteta, zato ji v notranjosti svojega srca niste dolžni spoštovanja ali pokorščine. Edina zakonita moč v Belgiji je, ki jo imajo naš kralj, njegova vlada in zastopniki naroda. Ti sami so za nas avtoriteta, ti sami imajo pravico do ljubezni v naših srcih in do naše podločnosti.

bila že ponoči izvršena in zjutraj dne 2. decembra sta bila že dva topa v ponoči skopanih okopih postavljena na hribu, dva v dolini, a dva sta stala v rezervi, en kilometer daleč za baterijo in čakala nadaljne zapovedi našega poveljnika.

Komaj se je pričelo daniti, se je započela tudi vsakdanja pesem: grmenje topov. Bitka, zelo trdovratna, se je pričela. Sovražnik je hotel na vsak način naprej po cesti proti mestu B., kjer bi se moral združiti s svojo drugo armado. Ni mu pa uspelo, ker naše čete niso popustile niti za ped zemlje. Sovražnik se je moral umakniti za svoje topove, ki so jeli še bolj besno sipati svinec v naše bojne vrste.

Okoli 9. dopoldne pa je dobil tudi tretji voj t. j. prvi in šesti top baterije junakov, povelje, naj takoj krene po državni cesti proti mestu S., se ustavi na levi strani ceste, takoj za bojno vrsto pešcev in naj od tam bombardira sovražnika, oziroma naj pazi, da sovražnik ne pričakano ne napade traja, ki se bo proti večeru pomikal po cesti E. in bo moral pasirati cesto iz S. Bilo je okoli 2. popoldne. Bitka se je razvila na vsi črti, topovi grme, a puške jih spremljajo liki drdaajočih vozovi po kame-niti cesti, solnce sije in vsa okolica je videti kakor na dani. Tretji voj »baterije junakov«, pod zapovedništvom poročnika Adrijana, se stoji na

svojem mestu in točno vrši dano mu nalogo. Sovražnikovi šrapneli sipajo svojo vsebino proti nam, a naši proti njim, da se kar kadi, vmes pa živijo puškine krogle. Zdi se, kakor da bi milijon vrabcev čivkalo na drevju.

Okoli 4. popoldne se je pojavil na cesti naš tren, ki nam je vozil oskrbo in ki je moral pasirati cesto, vodečo iz S. Jedva ga je opazil sovražnik, že je jel sipati proti njemu granate, ki mu pa niso povzročile nikake škode, pač pa so kosile v naših vrstah, vsled česar je zapovedal poročnik, naj se takoj pomaknemo naprej pod obrežje rečice, na kateri sta stala oba topa. — voda je bila namreč zamrznjena — in ki je nam nudilo precej kritja proti eksplozivnim granatam.

Čakajoč za tem naravnim rovom, da grozni dež granat nekoliko preneha, smo se med sabo pogovarjali in računali po šumenju poedine granate, kam bo ta ali ona padla. Kopale so zemljo pred nami, za nami in okraj ceste. Zopet so zatulile s svojim groznim basom proti nam. Zaril sem glavo za okop, z obrazom proti zemlji, potegnil noge k sebi in že se je stresla zemlja pred menoj in nedaleč od mene, na desni strani, je padlo nekaj na tla in odskočilo naravnost meni v glavo. Mislil sem si: »Tone, ta je bila pa zate vlita, sedaj je pa po tebi!« Videl sem po zemlji frčati vse zvezde, a po glavi mi je z

Zasedene pokrajine niso zavzete pokrajine. Ravno tako malo, kakor je Galicija ruska provinca, je Belgija nemška. Pač pa je zasedeni del dežele dejanski v položaju, ki ga mora prenašati. Večji del naših mest se je udal sovražniku ter se mora držati pogojev, ki jih je podpisal. Od početka vojnih operacij so civilne oblasti opozarjale državljane, da naj se vzdrževsake sovražnosti napram sovražni vojski. To velja tudi sedaj. Naša vojska sama ima skupaj s hrabri četami zaveznikov čast in pravico braniti deželo. Čakajmo da nas te armade končno rešijo.

Sladkor in žito za Francijo.

Bazel, 4. januarja. (Kor. urad.) »Baseler Nachrichten« poročajo, da je ruski ministrski svet pritril predlogu francoske vlade, da kupi Francija v Rusiji 25 milijonov pudov žita in 6 mil. pudov sladkorja. Dasi je dobava razdeljena na več mesecev, vendar je Francija vso kupnino vpisala na dobro ruski vladi in vnaprej plačala vse transportne in zavarovalne stroške.

Francoska naročila v Italiji.

Iz Rima poročajo: Francoska vlada je naročila pri italijanski tovarni avtomobilov Fiat za 60 milijonov tovarnih avtomobilov. Francija plača za avtomobil, ki stane v normalnem času 11.000 lir 18.000 lir. Francoska vlada je hotela nakupiti v Italiji tudi velike množine volne (?), toda Italija jo je obvestila, da bi morala izvoz preprečiti.

Pruski princ Henrik vrhovni poveljnik nemškega brodovja.

Listi javljajo, da bo imenovan pruski princ Henrik, brat cesarja Viljema, za vrhovnega poveljnika celokupnega nemškega vojnega brodovja.

Nove nemške pomožne križarke.

Bazel, 4. januarja. (Kor. urad.) Kakor poročajo »Baseler Nachrichten« iz Milana, je došla iz Šanghaja vest, da je izdal pristaniški poveljnik v Ranganu na ladje, ki vozijo v siamskih vodah, svarilo, naj se čuvajo parnika »Agoche«, ki ima na krovu nemške pomorščake s križarke »Emden«, ki nadaljujejo, oboroženi s 4 strojnimi puškami, operacije proti trgovskim ladjam in ki so že potopili mnogo obrežnih parnikov. Tudi parnik za transport premoga, »Oxford«, so Nemci osvojili in ga spremenili v pomožno križarko. Te pomožne križarke so se doslej vedno odtegnile zasledovanju zavezniškega brodovja.

Dve francoski torpedovki se potopili.

Iz Toulona poročajo, da sta prišla 7. decembra pred vojno sodišče dva častnika, da se zagovarjata zaradi nezgode torpedovk štev. 347 in 348. Ti dve torpedovki sta dne 9. oktobra, ko sta se izognili neki križarki, trčili in se potopili. Neki podčastnik je utonil.

Vojni vjetniki v Nemčiji.

»Leipziger N. N.« so izračunale na podlagi uradnega materijala, da so Nemci vsak mesec vjeli 120.000 sovražnikov in vsak dan 4000. Vjetih Rusov je 310.000, vjetih Francozov

vseini zvonovi zazvonilo. Trenutek pozneje dvignem glavo, pogledam na desno in zazrem ostanke svojega, pred pol minute še z menoj se pogovarjajočega tovariša, vodjo 6. topa. Granata ga je raztrgala in udarila v moji bližini v zemljo, druga se je razpočila pet korakov pred menoj, dvignila precej zemlje v zrak in jo vrgla na nas ...

Solnce zahaja, krvavo se žareč, boj traja še vedno, na zeleni livadi, pod ogromnimi drevesi, med rečico in cesto pa koplje mirno in tiho 5 mož grob padlemu junaku. Enakomerno se vzdigajo krampi in enakomerno praznijo lopate izkopano zemljo. Vedno bolj je globoka jamica, zadnje bivališče za domovino padlega vojaka. Dovolj! glasi se moja zapoved, pojdi ponj. Nesli so ga tiho in mirnih korakov, ne meneč se za življenjske krogle in bučanje topov, ki so mrtvece peli zadnji pesem — žalostinko. Položili smo ga v grob z zadnjim pozdravom: »Zbogom, tovariš, morda se kmalu vidimo — nad zvezdami!« Lopate so zopet zapele in žalost se je vlegla vsem nam na srca.

Jamica je že na pol zakopana, a v daljavi zopet zagrmí. Namenjeno je nam, za drevo! zakričim in že smo ležali za debelim drevesom. V tem trenutku sta udarili tudi že dve granati na tla. Ena je padla na drugi strani ceste, druga kake tri korake

250.000. Angležev je vjetih kakih 20.000.

JAPONCI SE NE UDELEŽE VOJNE V EVROPI.

Stokholm, 3. januarja. (Kor. ur.) Listi poročajo iz Tokija, da proglašajo na merodajnem mestu kot napačne vse vesti, kakor da bi bile poslanske na evropska bojišča japonske čete in kakor da bi japonski častniki služili pri ruski artileriji na Poljskem. Japonski častniki se nahajajo pri ruski armadi samo kot atašeji. Japonska se udeležuje vojne, samo da izpolni svojo zavezniško dolžnost napram Angliji. Ta zavezniška dolžnost pa nalaga samo sodelovanje interesov na Daljnem Vzhodu, ne pa pomoči v evropski vojni. Japonske čete se ne bodo posojale proti mezdji za evropska bojišča. Ker se nahaja sedaj Kiavčav v japonskih rokah in ker so nemške vojne ladje v Velikem in Atlantskem Oceanu uničene ali razorožene, je Japonska praktično doigrala svojo vlogo v vojni. Japonska čaka sedaj mirno in s potrpljenjem na konec splošne vojne.

TURŠKA VOJNA.

O ruskem izkrcevalnem poskusu pri Jafi.

Carigrad, 4. januarja. (Kor. ur.) O ruskem izkrcevalnem poskusu pri Jafi poročajo iz verodostojnega vira, da je turška obrežna stražnica obstreljevala rusko križarko »Askold« in ubila več pomorščakov. Križarka je odposlala z mitrelezo oboroženo barko proti obrežju z nalogo, da pobere trupla padlih vojakov. Na turški strani niso imeli ne ranjenih, ne mrtvih.

Konfiskacija posestev bivšega kvedive.

Iz Milana poročajo: Egiptanska vlada je odredila konfiskacijo vsega premoženja bivšega kvedive Abbasa Hilmi paše.

O vzrokih rusko-turške vojne.

Berolin, 4. januarja. (Kor. urad.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Rotterdama: Napovedana ruska oranžna knjiga o vzrokih rusko-turške vojne je izšla in obsega 28 dokumentov, v katerih se poudarja, da je bila Turčija proti svoji volji prisiljena k vojni proti trojnemu sporazumu vsled tajnih spletk avstro-ogrsko in nemške diplomacije. Mladoturški komite je skušal, da bi se osvobodil nemškega vpliva. Čim pa so prišli avstro-ogrski in nemški diplomati do prepričanja, da se Turki ne prestano obotavljajo, so baje nemške roke vodile turške ladje k izdajalskemu napadu na mirno obrežje ruske države, ki je hotela s Turki živeti v prijateljskem sosedstvu.

Francosko - angleško brodovje blokira Dedeagač?

Graški listi poročajo iz Ruščuka: Brodovje trojnega sporazuma je pričelo z efektivno blokado bolgarskega pristanišča Dedeagač. Na Bolgarskem vlada veliko razburjenje. (Vest je malo verjetna.)

Vojaške priprave v Romuniji.

Iz Sofije poročajo: Romunski v inozemstvu živeči vojaški obvezan-

ci so bili pozvani, da se še tekom januarja povrnejo v domovino.

Preko Soluna in po Donavi dobiva Srbija vedno nove množine francoskega in ruskega vojnega materijala, zlasti francoskih topov, katere spremljajo francoski topničarji.

Romunija in Rusija.

Kakor poročajo iz Bukarešte, je prispel tja pobočnik ruskega carja polkovnik Wysocki v važni misiji. Wysocki bo izročil kralju Ferdinandu lastnoročno pismo carjevo.

Srbija in Bolgarija.

Iz Sofije poročajo: Organ bivšega ministra Genadijeva »Volja« pozivlja Srbijo, da naj se sporazumi z Bolgarijo na podlagi pametnih koncesij, sicer bo Bolgarija nastopila kadar in kakor se ji bo zdelo to potrebno.

PAPEŽ BENEDIKT XV. IN CESAR FRAN JOSIP.

Dunaj, 4. januarja. (Kor. urad.) Papež Benedikt je poslal cesarju Franu Josipu dne 31. decembra enako se glasečo brzojavko, kakor cesarju Viljemu. Njegovo Velikanstvo je poslalo ta-le brzojavni odgovor:

»Globoko ginenj vsled čustev krščanske ljubezni do bližnjega, ki je napotila Vašo Svetost k velikodušni inicijativi, ki meri na izmeno za nadaljnjo vojaško službovanje nespo-sobnih vojni vjetnikov, sem že brzojavno potom naročil svojem veleposlaniku pri sv. stolici, naj obvesti kardinala državnega tajnika, da soglaša moja vlada načeloma in z vsem srcem z ljubeznimi polnim predlogom in da se bo poženila pričet z državami, ki prihajajo v poštev, pogajanja v svrhu, da se praktično uresniči predlog Vaše Svetosti.«

Izmenjava težkoraženih vojni vjetnikov.

»Lokalanzeiger« poroča, da je prišlo med Nemčijo in Anglijo do sporazuma glede izmenjave težkoraženih, ki niso več zmožni za vojaško službo. S Francosko se vrše še pogajanja. Svica prevzame posredovanje. Zeneva bo centrala za zbiranje teh ranjenecv. Prve vlake pričakujejo tekom enega meseca.

TAKTIKA RUSKE ARTILJERIJE.

»Grazer Volksblatt« priobčuje zanimivo pismo vojaškega opazovalca o taktiki ruske artilerije. Pismo pravi: Naša pehota deluje sijajno, ruska je dobra in trdovratna v defenzivi, akoravno nima take moralne sile, kakor naša. Grandiozna pa je v tej vojni artilerija. Pri tem je opaziti, da delujejo naša in nemška ter ruska artilerija po povsem različnem sistemu. Za naše in nemške topničarje velja kot kardinalno načelo, da streljajo le na vidne ali vsaj dobro ugotovljene cilje. Streljanje »na negotovo« se smatra upravičeno za tratenje municije in je strogo prepovedano. Naše baterije streljajo torej ponavadi v isti smeri, t. j. posamezni topovi so naravnani na isti cilj. Ruska artilerija postopa drugače. Tudi ona seveda ne zanemara vidnih ciljev, narobe ruski topničarji streljajo na vsako našo stvar celo na posameznega moža. To je dobro premišljen sistem, ki nudi brez dvoma marsikatero ugodnost. Na drugi strani pa ruske baterije skoraj nikdar ne obstreljujejo isti cilj. Posamezni topovi v bateriji streljajo marveč v razne smeri in proti raznim ciljem, da, mnogokrat popolno »v negotovo« na ozemlje, ki je v posesti sovražnika. Vsled te taktike potrebujejo Rusi mnogo več časa in municije, predno uničijo kak cilj, na drugi strani pa dosežejo s tem precejšnji splošni moralni učinek, ker nobena četa na nasprotni strani ni gotova, ali se v prihodnjem trenutku ne razpoči nad njo sovražni šrapnel ali pa eksplozivna med njo strašna granata. Našli smo ruske instruktorske knjižice, ki poudarjajo, da je važna naloga artilerije zbežati sovražnika ter ga pripraviti v občutek trajne nesigurnosti. Gotovo je, da povzroči tako streljanje na nasprotni strani nekako nervoznost, ki je zopet v prid nastopu pehote. Rusi so le eno pozabili: računati primerno z včasih naravnost čudovito trdnostjo in hladnokrvnostjo naših vojakov.

V prvih bojih smo se mnogokrat čudili, da je posvečala ruska artilerija navidezno brezkoristno pozornost raznim točkam, o katerih je morala dobro vedeti, da se tam ne nahaja niti eden naš vojak. Danes vemo, da je bilo to streljanje taktično prerazčunjeno. Ruska artilerija obstreljuje namreč včasih gotove dele bojneja polja samo radi tega, ker nudi eventualnemu prodiranju naših

čet ugoden teren ter hoče na ta način naša krdela prisiliti, da operirajo na onem terenu, ki se zdi Rusom za lastne čete ugodnejši. To je nekaka posebna artiljeristični odstrašilna metoda.

Ruska municija je nesporno dobra. Naše granate pa so nesporno boljše, ker imajo zavlačevalne vžgalce, med tem ko so ruske opremljene s perkusijskimi vžgalci. Razložek je ta, da se ruske granate razletijo čim se dotaknejo tal in sicer na precej velike kose, naše pa eksplodirajo še le nekaj trenutkov potem, ko so se zarile v zemljo in sicer v ti-soče drobnih koscev, katerih učinek je strahovit. Na vsak način pa je ruska artiljerija dobra, mnogo boljše, kot pa se je v nepodučenih krogih govorilo.

KAKO JE NA RUS. POLJSKEM?

Več kakor 4 mesece je večji del Ruske Poljske, in sicer skoro vse gubernije zahodno od Visle, pozorišče silne borbe zavezniških avstro-ogrskih in nemških armad z rusko vojsko, ki opirajo se na trdnjavski trikot Novo Georgijevsk, Varšava, Ivangorod, brani v ljutih bojih ključ pokrajini ob Visli. Mesece že se v ale mogočne armadne kolone Avstrije, Nemcev in Rusov preko dežele zahodno od Visle, po deželi, v kateri so Rusi, ker leži zajedena med dve sovražni državi, iz strateških ozir-ov gradili le prav malo cest in železnic. Že enkrat je bila ta pokrajina pozorišče velikih bitk, ko je moral Napoleon I. leta 1812, na svoji poti v Moskvo zlomiti odpor ruske armade ob Visli. Daleč pa zaostajajo ti boji in daleč zaostaja opustošenje tako na učinku, kakor na razsežnosti za onim, ki je provzročajo sedaj mili-ionske vojske.

Nekaj pregleda o tem strašnem opustošenju nam daje poročilo, katero so pred kratkim predložili zastopniki centralnega meščanskega komiteja na Poljskem, knez Cetwertynski, Grabski in Karpinski, vladi v Petrogradu. Poročilo, ki se razteza samo do 1. decembra, torej še ne obsega silnih decembrskih bojev pri Lodzu, Loviču in drugod, konstatira, da živi v pokrajinah, ki so jih Avstriji in Nemci zasedli 75% vsega prebivalstva Poljske, skupaj 9 milijonov ljudi. Vsed vojne so trpele gubernije Kalisz, Piotrkov, Kjelce, Radom, Suwalki, Plock; razen tega štiri okrožja gubernije Varšave, štiri okrožja gubernije Lublin in pet okrožij gubernije Cholim. Poročilo imenuje 33 okrožij, ki so vsled bitk, ki so se tam bile, najbolj trpela. Mnogo stanovališč je razdejanih; v številnih vaseh ni ostala cela nobena hiša, razrita polja in travniki so za poljedelstvo popolnoma nerabna. Največ so trpeli kraji v okrožju Kozienice. V mestu Kalisz je 325 hiš razdejanih, med njimi 90% kamenitih stavb. Podobno so razmere v številnih drugih mestih in mestecih na bojišču. Tolpe bežečih skušajo priti na varno, če se bliža sovražnik. Varšava sama je dala do 1. decembra 82.000 beguncem streho; mnogo ti-soč beguncev je zbežalo v notranjost dežele. V Varšavi, Lublinu, Lodzu, Suwalkiju in drugod so ustanovili asile za ljudi, ki so izgubili svoje domove. Ti asili pa nikakor ne zadostujejo za desetisoče beguncev, ki jih goni železna vojna pred seboj.

Revni ne morejo niti bežati, ker je za nje to nemogoče. Dočim se skuša kmečko prebivalstvo preživljati z ostanki živil po revkizicijah, trpi mestni proletarijat najbolj vsled tega, ker tovarne ne delajo in ker manjka živil. Vsa cvetoča poljska industrija počiva, ker nima surovin in ker je odrezana od premogovega revirja pri Dombrovi. Enketa pri 81 velikih obratih v Varšavi in v okolici je že sredi septembra konstatirala, da je bilo od sicer zaposlenih 38.900 delavcev samo 22.000 še deloma zaposlenih, torej 56%. Namesto 237.000 delavnih dni na teden pa je odpadlo na te delavce samo 82.500, to se pravi, da je razmeroma še najboljša varšavska veleindustrija sredi septembra vporabljala samo 34% delavnih moči. Se slabše so razmere v mali obrti in pri zelo razširjenem varšavskem domačem akordnem delu, na katero je leta 1897. odpadlo samo pri čevljarstvu 15.000 delavcev s 40.000 družinskimi člani. Vse te pridobitne panoge so izkazovale že sredi septembra veliko brezdelnost. Sedaj so razmere v Varšavi take, da je šteti v Varšavi sami 70.000 in v delavskem predmestju Praga 10.000 ljudi, ki trpe bedo.

Varšava je največje mesto Poljske in tu so razmere še najugodnejše, ker železniško omrežje omogoča dovoz surovin in odvoz blaga. Kako je pa zahodno od Visle, je posneti iz poročila znanega poljskega sociologa L. Krzywicega v »Russkijih Vjedomostih«: Ves tekstilni in rudo-

kopni revir je ali popolnoma ustavil svoj obrat ali ga pa močno omejil. V guberniji Piotrkov sami je šteti 207.000 delavcev. Že meseca septembra so imeli ti delavci komaj 1/10 svojih dosedanjih dohodkov; boji, ki se vrše sedaj v tej guberniji, pa so dali tudi tem dohodkom usah-niti. Sredi med proletarijatom v Lodzu stoji z vsemi svojimi grozotami strašilo lakote. Vsega skupaj nima od 400.000 tovarniških delavcev v carstvu Poljskem, — da ne govorimo o rokodelcih, — niti 50.000 delavcev dela. Če cenimo mesečni zaslužek delavca samo na 25 rubljev, je računati, da izgube delavci na mesec 8 do 9 milijonov rubljev zaslužka.

To so pa le površni obrisi vse nepopisne bede, ki je zavladala med poljskim prebivalstvom na ruskem bojišču.

Dnevne vesti.

— **Cesarjeva zahvala.** Avstrijska družba »Rdečega križa« je podstrla Njegovemu Veličanstvu svoje noveletne čestitke po svojem projektorju namestniku nadvojvodi Franu Salvatorju. Sedaj je sprejel zvezni podpredsednik general pehote Oskar pl. Zednik zahvalno pismo predstojnika vojaške pisarne Njegovega Veličanstva, generala pehote barona Bolfrasa.

— **Cesarjev nauk v armadi.** Cesar je imenoval nadvojvodo Huberta Salvatorja za praporščaka pri dra-gonskem polku št. 4. Najmlajši častnik iz cesarske hiše je rojen l. 1894. kot drugi sin nadvojvode Franca Salvatorja in cesarjeve hčerke nadvojvodinje Marije Valerieje.

— **Vojni poročevalci pri nadvojvodi Frideriku.** Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Feldmaršal nadvojvoda Friderik je sprejel 4. t. m. v poročevalskem stanu zbrane avstrijske, ogrske in tuje vojne poročevalce in unetnike. Poveljnik polkovnik vitez Hoen se je nadvojvodi zahvalil za čast sprejema ter predstavil posamezne gospode. Nadvojvoda je segel vsakemu v roko ter si je dal poročati za katere iste dela vsak poročevalec. Po končani pred-stavi je nagovoril nadvojvoda navzo-če tako-le: Veseli me, da se vam morem danes osebno zahvaliti za novoletna voščila, ki mi jih je polkovnik pl. Hoen prijazno sporočil. Porabljam priliko, da vam izrečem za uspešno delovanje in za lojalno in patriotično pisanje časopisja svoje posebno priznanje. Upam, da boste tudi v novem letu, ki nam bo, — upam, — prineslo polen uspeh in časten mir, na enako patriotični način vršili svojo dolžnost. V kratkem boste imeli priliko v skupinah: priti v fronto ter tam sami opazovati, kako občeđovanja vredno se drže naše hrabre čete. Prepričan sem, da boste dobili najboljše vtiske ter jih uporabili v dobro skupne velike stvari.

— **Ogrski ministar pri slovenskih ranjenih.** Slovenski ranjenci iz Budimpešte poročajo, da jih je nedavno tega obiskal ogrski domobranski ministar general Hazai. Ko se je poslovil od njih, jim je pri odhodu v slovenskem jeziku zaklical: »Z bogom, živili«.

— **Odlikovanja pri spodnještarskih polkih.** Red železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil podpolkovnik Franc Hossner, pešp. 47., poveljnik 87. pešpolka, dalje major Jos. Degelmann in stotnik Viljem Medicus, pešp. 87.; vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo sta dobila stotnik A. Kos in nadporočnik plen. Koepf, pešp. 87.; cesarska pohvala se je izrekla rez. poročnikom dr. Ivanu Pikušu, Ern. Schmidtu, Adolfu Odorferju, nadporočnikom pl. Holtzu, E. Holubu, Rudolfu Orlu, Antonu Salvadorju, rez. poročniku dr. E. Karli in polkovnemu zdravniku dr. Juriju Kreiczaku, vsi pešp. 87.; srebrno hrabrostno kolajno 1. razreda so dobili: narednik Ivan Leskovšek, orožni mojster Iv. Srebotnik, četovodje Fr. Karba, Franc Leskošek, M. Podvičan, Franc Wagner in Juričan, dalje desetnika Angelo Mian in Jakob Škrubej, vsi od 4. bataljona pešp. 87.; od istega bataljona so dobili srebrno hrabrostno kolajno 2. razreda: narednik Jožef Strelec, četovodje M. Fras, Alojz Lisjak, Anton Sikošek, Ivan Smalčič, Jožef Urbancl, Jožef Zej, desetnika Jakob Plejšek, Fr. Vrtič, poddesetniki Franc Geršak, Simon Hren in Jožef Kragl ter pešec Anton Kunšek; končno je izreklo vrhovno poveljstvo balkanske armade pohvalo sledečim možem 87. pešpolka: štabnemu naredniku Fr. Urchu, naredniku Fr. Rajovcu, četovodjem Hart. Bočku, Fr. Emeršiču, Ivanu Ilijašu, Al. Spindlerju, Jožefu Kaučiču in Al. Rakošu; desetnikom Jak. Avsecu, A. Deželaku, Juriju Ferlinu, Maksu Habincu, Sim. Merčniku, R. Lesjaku, Juriju Sekirniku, Iv. Tkaliču, Fr. Vidriču, M. Žuraju, podde-

setnikom V. Foglu, Fr. Pavliču, Fr. Ruskerju in Jožefu Škarlovniku, končno pešcem M. Belšaku, Petru Kancsinu, Antonu Pesku, M. Vazu, Al. Zabarju in trobentaču Jožefu Koncu. Cesarska pohvala je bila izrečena nadporočniku Vlacu Dietzu, pešp. 26. in srebrno hrabrostno kolajno 1. razreda je dobil narednik Alojz Popelar.

— **Imenovanja v vojaški službi.** Za poročnike v rezervi so imenovani praporščaki: Franc Zdošek, 2. bos. herceg. pešpolka; Viljem Jeuniker, 27. pešpolka; Josip Trtnik, 4. bos. herceg. pešpolka; dr. Viljem pl. Lušin, 2. bos. - herceg. pešpolka; Vladimir Gerup pl. Slavinski, 12. ulanskega polka. — Stotnikom v rezervi je imenovan nadporočnik Ernst Sirk, 32. topničarskega polka. — Za nadporočnike v rezervi so imenovani poročniki v rezervi: Ivan Lovrišak, 13. poljski havbični polk; Bazilij Mikula, 21. topničar. polk; dr. filozof Herman Mikula, 1. topničarski polk; Mak Alič, gor. top. divizije; Teodor Gamilek, 13. gorski topničarski polk; Adalbert Papeš, 2. trdnj. top. polk; dr. Matija Zorian, 4. trdnj. top. polk; Lavoslav Cvetnić, 4. trdnj. topničarski bataljon; Josip Pirnat, 4. trdnjav. topničarski polk; Ivan Leskovšek, 4. trdnjav. topničarski polk. — Za nadporočnike v rezervi so imenovani poročniki v rezervi: Franc Globočnik, 10. trenske divizije; Fran Suk, 2. tren. diviz.; Evgen Celigoj, 15. tren. diviz.; Ferdinand Juvančič, 13. tren. diviz. — V neaktivni službi pri mornarici je imenovan za linij. poročnika v rezervi fregatni poročnik v rezervi Pavel Mihelič. — Za lin. poročnika v mir. času fregatni poročnik v p. Alojzij Poljanec. — Za generalmajorja je imenovan oberst Emil Stramlič. — Za majorja je imenovan stotnik Josip Jereb, 4. dom. pešpolka. — Za stotnike so imenovani nadporočniki: Jaroslav Kosar, 17. pešpolka, pridelen generalnemu štabu; Karel Dolenc, 11. domobran. pešpolka. — Nadporočnikom je imenovan poročnik Franc Prešern, 34. domobran. pešpolka. — Poročnikom je imenovan praporščak Vitko Modic, 26. domobranskega pešpolka. — Za črnovojniškega stotnika je imenovan črnovoj. nadporočnik Karel Tavčer; za črnovoj. nadporočnike črnovoj. poročniki: dr. fil. Anton Dolar, Feliks Drobnjak, Štefan Figurič, Franc Gabrič, Oskar Jelenko, Anton Jeršinovič, dr. fil. Anton Kocijančič, Ignacij Kotnik, I. Marinič, dr. iur. Viktor Murnik, Mihael Nikolič, Josip Parma, Leopold Parma, Karel Podgornik, dr. iur. Arno Poglajen, Ivan Rupnik, Vladimir Senčar, dr. iur. Gvido Serbec, dr. fil. Milan Šerko, Bruno Trobej, Franc Urbanc, Josip Urbanc, dr. iur. Konrad Vodušek, Karel Vučnik. — Za račun. stotnika je imenovan račun. poročnik Franc Tomažič pri žrebčarni v Gradcu. — V rezervi so imenovani: Za nadporočnike poročniki: dr. iur. Artur Skedl, 3. domobran. pešpolka; dr. iur. Emil Stare, 27. domobran. pešpolka; Ivan Maurič, 26. dom. pešp.; Feliks Moskovič, 26. dom. pešp.; Milan Zemljič, 4. dom. pešp. — V evidenci so za nadporočnike imenovani poročniki: Karel Kabatnik, Vladimir Janžekovič, dr. Rihard Vidic, Viktor Dolenc, Vencelj Stanec, dr. fil. Karel Knaflič, Avgust Ribič, Emil Blažič, Anton Zupan, Ivan Vrančič, dr. iur. Anton Mulej, Karel Klemenc, dr. iur. Josip Leskovar, Robert Ogris, Anton Lavrič, dr. Ivan Šavnik, Anton Sablič, Rudolf Žvegel, Stanislav Jenčič, Franc Bradač, dr. fil. Maks Samec, Karel Treven, dr. iur. Hinko Meglič, Franc Bonač, dr. iur. Karel Vovk, Anton Kajfež, dr. iur. Karel Hojnik, Ivan Škaria, Jurij Kolarič, Edvard Toman, Franc Žagar, Leo Mencinger in dr. Ivan Lovrenčič.

— **Iz Pufia nam poročajo:** Dr. Gustav Rosina, doma od sv. Duha pri Ločah na Štajerskem, ki služi pri črnovojniškem polku št. 26. je imenovan za nadporočnika.

— **Naša armada in narodnosti.** ki jo tvorijo. V naši pehoti služi 26% Nemcev, 17 odstotkov Madžarov, 14% Čehov, 5% Slovakov, 9% Poljakov, 9% Rusinov, 9% Hrvatov in Srbov, 7% Romunov, 3% Slovencev in 1% Italijanov. Pri lovcih služi 46% Nemcev, 6% Madžarov, 14% Čehov, 4% Slovakov, 5% Poljakov, 5% Slovencev, 4% Hrvatov in Srbov, 12% Italijanov, 3% Romunov in 1% Rusinov. Pri konjenici je 19% Nemcev, 33% Madžarov, 15% Čehov, 13% Rusinov, 11% Poljakov, 5% Hrvatov in Srbov, 2% Slovencev, 1% Slovakov in 1% Romunov. Pri artiljeriji služi 40 odstotkov Nemcev, 14 odstotkov Madžarov, 14% Čehov, 9% Poljakov, 6% Slovakov, 5% Rusinov, 4% Slovencev, 4% Hrvatov in Srbov in 4% Romunov. Pri pijonirjih je 50% Nemcev, 26% Čehov, 13% Madžarov, 3% Slovakov, 3% Poljakov, 2% Slovencev, 2% Hrvatov in Srbov in 1% Rusinov. Pri trenu služi 25% Madžarov, 19% Nemcev, 13 odstotkov Rusinov, 12% Čehov, 10%

Poljakov, 8% Hrvatov in Srbov, 6% Slovakov, 3% Romunov in 2% Slovencev. Pri saniteti je 40% Nemcev, 14% Čehov, 14% Madžarov, 7% Slovakov, 7% Poljakov, 6% Rusinov, 5% Hrvatov in Srbov, 4% Slovencev, 2% Romunov in 1% Italijanov. Po teh statističnih podatkih služi torej v skupni armadi 29% Nemcev, 18% Madžarov, 15% Čehov, 9% Poljakov, 8% Rusinov, 7% Hrvatov in Srbov, 5% Slovakov, 5% Romunov, 3% Slovencev in 1% Italijanov. Pri avstrijski vojni mornarici je 46% Hrvatov in Srbov, 27% Italijanov, 10% Nemcev, 7% Madžarov, 5% Čehov, 4% Slovencev in 1% Poljakov.

— **Pogreša se Pavel Toroš.** učitelj v Vedrinjanu, 97. pešpolk, 1. stotnija. Nahajal se je v Galiciji in od 9. oktobra ni nikakega glasu več o njem. Tovariši njegovi so naprošeni pojasniti poslati o njem na naslov: Amalija Kaučič - Toroš v Gorici, Travniki 3.

— **Nobene vesti** že ni dlje časa o vojaku celovskega pehotnega polka št. 4., 11. stotnija Blažu Lipušu. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to sporoči njegovi ženi Apoloniji Lipuš v Ljubljani, Hrenova ulica št. 17.

— **Dr. Janko Serbec v srbskem vjetništvu.** Kakor smo že poročali, se nahaja celjski zdravnik dr. Serbec v srbskem vjetništvu. Graški listi pripovedujejo sedaj, da so ga vjeli ravno, ko je na bojišču izvrševal svoj vzvišeni samaritanski posel. Graški koncipient dr. Ernest Kammerer, črnovojniški poročnik, je dobil v lju-tnem boju strel v hrbet ter je težko ranjen padel. Dr. Serbec, ki se je nahajal pri isti četi, mu je prihitel na pomoč ter ga ne meneč se za vedno nevarnejši položaj z vso skrbnostjo obvezal. Med tem pa so se že približali Srbi in zajeli so onemoglega poročnika ter požrtvovalnega zdravnika. Prepeljana sta bila v pomožno bolnico v Čačak, kjer se z njima zelo dobro postopa. Dr. Kammererja in dr. Serbeca spravijo pozneje v Niš. Iz poročila graške »Montagezeitung« ne sledi, je-li dr. Serbec tudi ranjen ali ne. Zdi se, da ne.

— **Iz Celja.** Jur. Ivan Vrečer, praporščak 97. pešpolka je bil na severnem bojišču ranjen in leži v Rudolfovi bolnišnici v Miškolcu ranjen.

— **Kdor bi kaj vedel** o vojaku 27. domobranskega polka, 3. stotnije Jožefu Pavlinu, ki se je boril na severnem bojišču, naj to sporoči Jožefu Maru, vratarju južne železnice v Celju.

— **V ruskem vjetništvu** se nahajata blejska rojaka Boris Černe in J. Peternel, sin hotelirja Peter-nela na Bledu. Oba sta internirana v Orenburgu. V ruskem vjetništvu se nahajata v Petropavlovsku v Sibiriji Ivan Rebec, vojak 27. domobranskega polka, čegar oče živi sedaj v Zagrebu. Ranjen je bil 10. oktobra v trebuh in je na to ležal 40 dni v bolnišnici v Lvovu. Sedaj je že okreval.

— **Znanega slavista** Baudoina de Courtenayja so ruske oblasti zaprle. Zakaj, ni znano. Učenjak je rodom Poljak. Piše in govori izvrstno slovenski. Opetovano je bival na Goriskem in v sosedni Režiji, kjer je proučeval ondoto narečje. Na podlagi svojih raziskovanj je spisal slovnico rezijskega narečja. Ko je bival v Gorici, je spisal več podlistkov v lepi slovensčini za »Soča«.

— **Pojasnilo.** Kakor znano, je c. kr. železniško ministristvo dovolilo sorodnikom, ki žele obiskati svoje v vojni ranjene ali obolele sorodnike 50% popusta. K ti naredbi je pripomniti, da velja to le za one ranjence in obolele avstrijske bojovnike, ki se zdravijo v teritoriju avstrijske ali nemške države. To velja tudi za sorodnike, ki bi se hoteli udeležiti v teh državah pogreba svojcev. K sorodnikom so vsote tudi zaročenke (neveste) obolelih ranjenih in umrlih vojaških oseb. Istotako imajo pravico do 50% popusta vožnje vse one ženske, ki dokažejo, da nameravajo kakega obolelega ali ranjenega avstrijskega vojaka obiskati z namenom, da se tam naglo poroče.

— **Ženske v sovražni ogleduški službi.** Z merodajne strani se razglaš. Javnost se opozarja, da vporablja sovražno inozemstvo pogosto za ogleduško službo na železnica brez spremstva potujoče, navidezno popolnoma nesumljive ženske. Take ogleduhinje, večkrat mlade, lepe in elegantno oblečene osebe, se prirejejo med vožnjo po železnici do vojaških krdel, poskušajo dognati, od kod prihajajo in kam so namenjena, h katerim oddelkom spadajo in v koliko je nadomestno moštvo izurjeno, skratka poskušajo nabrati raznovrstne vojaške informacije, kojih izdaje zamore imeti za lastno vojsko najškodljivije posledice. Poudarja se, da je podajanje katerih koli si bodi vojaških informacij nepoklicanim prepovedano, da se pred nepredvidnim govorjenjem v pričo neznanec

svari in da je brezpogojna dolžnost vsakega, naj bo vojak ali ne, sumljive osebe takoj ovaditi (poveljstvu železniške postaje, železniškemu osobju, policijskim organom), oziroma tem osebam — če bi hotele pobegniti — beg zabraniti ter najbližji civilni ali vojaški oblasti izročiti.

— **Znižanje maksimalnih cen za žito na Ogrskem.** Iz Budimpešte poročajo, da namerava ogrska vlada revidirati dosedanje določbe o maksimalnih cenah za žito. Pokazalo se je, da so bile te cene previsoke. Znižanje cen bo delovalo ugodno tudi na eksport žita v avstrijske dežele.

— **Strogo po predpisu.** V nekem našem taborišču so pekli štiri vojaki x. kompanije v skritem kotu — gosko. Silno lepo je dišala pečenka. Vonj se je razširjal in naši Janezi so se bali, da bo privabil kakega strogega predstojnika, ki bo pričel morda celo preiskavo radi tatvine. Kajti resnici na ljubo povedano, goska je bila dvomljive proveniencije. Strah ni bil neopravičen. Prišel je gospod narednik in strogo je vprašal: Kako to, kaj, odkod — pri tem pa se mu je vihal nos in oči so se mu iskriale. Gospod narednik že dolgo ni videl pečene goske. Janez K. (pretkana srajca, pa vendar-le prostak, ker si je »zvezde« vedno pokvaril) je dobro spoznal, kake misli rojijo gospodu naredniku po glavi. Gos je bila pečena in z urno roko je utrgal Janez mastno bedro in držeč je pred se je javil: »Pokorno javljam, stal sem na straži, približalo se mi je nekaj živega, zaklical sem stoj, še enkrat, pa še enkrat in ker se bitje ni oglašilo, sem je natančno po predpisu ustrelil. Potem sem pa videl, da je bila to tale goska«. Janezu so žarele oči in drhtele ustnice. Narednik je ostro zasopihal, vzel bedro — in odšel.

— **Za revne rodbine** slovenskih v Ljubljani pristojnih vojnih vpoklicancev je daroval povodom smrti svoje matere gosp. nadoficijal Mestne hranilnice ljubljanske Abulner 100 kron. — Iskrena hvala!

— **Za mestne reveže** je darovala gospa Ivana Gerstner, da počasti spomin svoje pokojne matere gospe Gnesde 200 kron. Hvala!

— **Iz finančne službe.** Povodom vpokojitve se je izreklo davčnemu nadupravitelju Ivanu Finku priznanje c. kr. finančnega ministristva za mnogoletno, vestno in uspešno delovanje. Premješeni so bili: davčni oficijal Ivan Kušar iz Litije v Vipavo, davčni oficijal Rihard Koller iz Postojne v Litijo, praktikant Anton Vardjan iz Črnomlja v Rateče. Davčni upravitelj Ivan Spli-chal in davčni oficijal Matija Wrinskele sta bila vpokojena. Na južnem bojišču sta padla računski asistent Bogumil Brinšek in evidenčni geometer I. razreda Josip Perovšek.

— **Iz finančne pazniške službe.** Titularna nadpaznika Josip Hren in Josip Podobnik sta bila imenovana za nadpaznika. Premješeni so: Nadpaznik Beguš iz Ljubljane v Osivnico, titularni nadpaznik Alojzij Kobe iz Osivnice v Ljubljano, tit. nadpaznik Fran Nosan iz Senožeč v Novo mesto, paznik Ivan Vakselj iz Mokronoga v Senožeče, tit. nadrespicijent Ivan Lončar iz Mokronoga v Kočevje in respici-jent Anton Muc iz Kočevja v Mo-kronog.

— **Repertoire »Malega gledališča« v Ljubljani.** Vodstvo »Malega gledališča« je pripravilo za sezono sledeči repertoire: Naskok na grad, Španska muha, Žena polkovnikova, Ugašajoči plamen, Prtožne bukve in enodejanke: V vojno mora! Favorit-ka, Rdeči vrag, Rdeča maska. Ensembl se izpopolni s štirimi novimi člani.

— **Nov knjižnični katalog.** Javna knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« je izdala za novo leto dodatek k svojemu knjižničnemu katalogu, ki obsega vse knjige, kar jih je knjižnica na novo nabavila, odkar je izdala pred 16 meseci svoj prvi katalog. Ker je teh knjig za to kratko dobo gotovo lepo število 1596, je gotovo opravičeno, da je izdala knjižnica v olajšanje izbiranja knjig in hitrejšega poslovanja navedeni katalog. Iz njega je razvidno, da je knjižnica nabavila v številnih izvodih vse nove slovenske knjige, deloma si pridobila tudi v knjigotrštvu že poše knjige in da je osobito pomnožila število knjig, po katerih sega čitajoče občinstvo najraje. Pomnožila je pa tudi izdatno nemški oddelek z deli najpri-ljubljenejših pisateljev in pisateljic, tako da tudi v tem oziru lahko ustreže najbolj razvajenim čitateljem in čitateljicam, kar so že mnogokrat priznale osobito čitateljice, ki so jim znane vse ljubljanske knjižnice. — Vseh knjig šteje sedaj knjižnica 4872 in jo je prištejavati med prve slovenske knjižnice. Knjižnica je javna, torej vsakomur dostopna in po-

sluje v društveni sobi. Pred igriščem št. 3 (nasproti Marčana na Rimski cesti) vsako sredo in petek od 6.—8. zvečer in vsako nedeljo in praznik od 10.—12. dopoldne. Posebne vpisnine ni; plačati je le za izkaznico 10 v in nizko izposojevalno pristojbino od vsake izposojene knjige; prvotni katalog in dodatke staneta skupaj 30 v, dodatek sam pa 20 v.

— **Zdravniški sestanek** se vrši vsak petek ob pol 8. zvečer v Plzenski restavraciji pri »Roži«.

— **Pozor!** Z ozirom na dejstvo, da je deloma ustavljena notranja produkcija olja in bencina z ozirom na težkoče uvažanja teh iz tujezemstva, je c. kr. vojno ministrstvo odredilo, da se z njimi kar mogoče varčuje. Oziralo se bode edinole na take odjemalce, ki motorna olja in bencin rabijo, bodisi direktno ali indirektno za vojaške ali za javni blagor nepogrešljive potrebščine, in sicer le, če teh potrebščin nikakor drugače ni mogoče proizvajati. Isto velja za bencin in motorna olja pri električnih napravah, ki so zaprosile za tozadevna pojasnila pri c. kr. trgovinskem ministrstvu, odnosno pri trgovskih zbornicah. Tudi ta podjetja morajo tedaj bencin ali motorna olja rabiti direktno ali indirektno v svrhu proizvajanja vojaških ali za javni blagor nepogrešljivih potrebščin. Kar se tiče motorjev na bencin, se mora ravnati tu z največjo štedljivostjo in se vporablja z največjo štedljivostjo vsled tega nadomestne snovi. Uspeh teh se je že pokazal v Nemčiji. Pokazalo se je, da ni velike spremembe pri obratih, ki vporablja mesto bencina takozvan benecole in visoko gradiran špirit. Benzol proizvajajo Julij Rütger, kemična tvrdka za terne produkte v Angornu, Spodnje Avstrijsko. Oni podjetniki, ki so navezani naravnost na rabo mineralnih produktov, naj se obrnejo na c. in kr. vojno ministrstvo s priporočilom obrtne oblasti, a se jih v nobenem slučaju ne dobi več, kakor za en mesec.

— **Kolera.** Sanitetni oddelek ministrstva notranjih del razglasi: Dne 4. januarja so bakteriološko dognali 2 slučaja azijske kolere v Celju, 1 slučaj v Inomestu in 1 slučaj v Pausramu na Moravskem. Na kolero so obbolele osebe, ki so došle s severnega bojišča.

Corrigendum. V včerajšnji pregled številnosti angleških armad se je vrnila pomota. Ena angleška armada šteje tri armadne zbornice, vsaka armadni zbor pa po 3 divizije, torej šteje ena armada približno 168.000 mož in 684 topov. Ako je torej postavila Anglija 6 novih armad, znaša ta nova vojna sila čez 1 milijon mož in čez 4100 topov.

— **Poštna zveza med Krškim in Novim mestom.** Vsled odloka c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 9. decembra 1914, št. 48472/P ex 1914 se dnevno dvakratna avtomobilna pošta na vožnja med Krškim in Novim mestom s 1. januarjem 1915 spremeni v dnevno enkratno.

Iz Podsrede nam pišejo. Tata namesto srnjaka je dobil oskrbnik g. Gorišek neko nedeljo, ko je šel na lov na srnjake. Že več let so ginila drva iz raznih gozdov, pa se ni vedelo kam, ker je uzmovič kradel le ob nedeljah, a sedaj se je vendar ptiček vjel, ko je kradel drva g. župana Preskerja. Za ta čin plačal je g. županu 20 K, da ga ta ni tožil. Nekoč je tega uzmoviča prosil neki kmet, da bi mu v nedeljo otavo na travniku obrnil, pa se je možato odrezal, da je greh. Isto nedeljo je dotični uzmovič ukradel istemu gospodarju koš hrušek. Krasti ob nedeljah ni greh, v njeni sili delati mu je pa greh.

Iz **Mozirja** v Savinski dolini nam pišejo: Dobili smo novega župnika v osebi štajnškega kaplana Frana Krošlja. Pravi, da je novi župnik Krošelj miroljuben in toleranten mož.

Vlom v planinsko kočjo. Pretekli teden so neznanci vlomili v kočjo gornjegradskega škofijskega oskrbnikstva na Travniku pri Ljubnem v Savinski dolini. Razbili so šipe ter odnesli vse, kar so mogli, kuhinjsko posodo, perilo itd. Škode je čez sto kron. Orožniki zasledujejo vlomilce.

Premogovnik Konjice. Južna železnica je sklenila opustiti svoj premogovnik Konjice. Inventar se že prodaja.

Uboj. Pri Sv. Barbari v Halozah je ubil čevljar Štumberger čevljarja Ivana Podhostnika. Razbil mu je s kladivom lobanjo. Preprič je nastal zaradi četrtine žganja, ki ga je Podhostnik Štumbergerju vzel iz izpil.

Rekonvalescentna hiša »Rdečega križa« v St. Jurju na J. z. je priredila svojim ranjenecem, katerih je bilo 52, božično drevo. Vodilni zdravnik dr. Anton Schwab je pozdravil kot goste glavarja, nam svetnika barona Müller - Hörnsteina in njegovo soprogo, duhovščino z župnikom Mikušem, učiteljstvo, predsedstva komitejev »Rdečega križa«, okolica Celje in St. Jurij, pevski zbor šent-

jurski pod vodstvom učit. Čuleka, poslanca dr. Benkoviča in soprogo, ravnatelj Belleja in soprogo ter drugo odlično občinstvo iz St. Jurja in Celja in »končno, a ne v zadnji vrsti« hrabre vojsake, ki se zdravijo v zavodu kot ranjenci in katerim naj bodo božična darila mala odškodnina za njih slavno preloži kri. Naj jim bodo ta darila na pomenljivem dnevu miru predpomen enega miru, katerega bodo izvajali naši domovini. Ko je govornik omenil presvitlega cesarja, zadonelo je v sedmih jezikih »živio«. Slišali smo petje in govore v sedmih jeziki. Neki četovodja-ranjenec govoril je kot izboren govornik madžarski in romunski. Pomen slavnosti je razložil g. dr. Karlovšek v slovenskem jeziku v krasni obliki. Šentjurski pevski zbor je zapel prav lepo celo vrsto pomenljivih pesmi. Slišali smo tudi vijolinski koncert, primeren božičnemu razpoloženju. Bogata darila, za katera je poslal g. predsednik »Rdečega križa«, kmečki okraj Celje, stari grof Salm zdaten prispevek, nabrali so tudi po-zrtvovalni šentjurski in celjani, tako n. pr. gospe dr. Karlovškova, Belletova, dr. Benkovičeva, ravnateljica Schreiner, učiteljica Šketova, kaplan Kavčič in drugi, kojih imen vseh ne vem, in ki bodo zahvaljeni na drugem mestu. Božično drevo samo pa je darovala deželna kmetijska šola, koje gostoljubnost uživa rekonvalescentna hiša. Gospod ravnatelj Belle je imel srečno misel, da je izkopal drevo s koreninami in ga namenoma zopet vsaditi z zgodovinsko ploščo in napisom: »To drevo služilo je leta 1914 tukajšnjim ranjenecem« kot božično drevo. Cela slavnost se je vršila izredno zanimivo in ni nedostajalo gniljivih prizorov, ki so izzvali solzo marsikateremu očesu. Gospod glavar je pohvalil vse funkcionarje ter izrazil v imenu »Rdečega križa« zelo navdušeno pohvalo vzornemu zavodu.

Pegasti legar v Gradcu. Graški mestni fizikat poroča, da so zbolele v mestu 3 osebe na pegastem legarju.

Zvišanje občinskih danih v Gradcu. Proračun graške mestne občine izkazuje 978.000 K nepokritega primanjulja. Vlado komisar kot upravitelj občine je zatorej primoran zvišati občinske danih in sicer pri hišnonajemninskem davku od 41 na 50%, pri splošno pridobninskem davku od 45% na 50%, ozir. od 50% na 60%, pri specialnem prid. davku od 45% na 50%, ozir. od 50% na 60%. Efekt tega zvišanja znaša 565.050 K, tako da ostane navzlic temu še fak-tičen deficit 412.959 K, katerega bo skušala mestna občina pokriti — če bo mogoče — z izrednim kreditom.

Ranjenci v Celovcu. V Celovcu je bilo dne 3. t. m. v ondotnih bolni-cah in zavodih 1766 ranjenecv. V celem jih je izmed ranjenecv umrlo 69. Zadnji ranjenec, ki je v Celovcu umrl, je bil vojak 28. domobran-skega polka Karel Weber iz Osjeka na Hrvaškem.

Pegasti legar v Trstu. V trža-skih pomožnih bolnicah »Avstro-Amerikane« in društva »Austria« se je pojavil med ranjenimi vojaki pegasti legar. Oblasti so odredile strogo izolacijo obeh bolnic in v njih zaposlenega osebja.

Petrolej in olje prodaja mestna občina v Zagrebu v svoji režiji. Petrolej stane 56 vin., jedilno olje pa 1 K 52 v liter.

Bolniški klateži. So ljudje, ki no-čejo delati in k beračenjem niso zadovoljni, županstva jim pa nočejo podpirati lenobe, simulirajo in hodijo ob bolnišnice do bolnišnice, kjer so kmalu »zdravi« potem pa zopet na-daljujejo svojo potepuško pot — do-klar ne pridejo v roko oblasti, ki jih spravi v prisilno delo. Oblast je sedaj preklcala sledeče individue: Marko Samboj, roj. 1841, in Samboj - Labuš Nikolaj, roj. 1844, oba pristojna v Marijo Bistrico ter Leopold Gerold, roj. 1888, v Gradcu, pristojen v St. Georgen, okraj Wolfisberg.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec gruden je bil zelo mil, zato pa tudi zelo moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celzijevih stopnjah: Ob sedmih jutraj 2°2', ob dveh popoldne 4°7', ob devetih zve-čer 3°3', tako da znaša srednja zrač-na toplina tega meseca 3°4', za 4°9' nad normalom. Najvišje, namreč do 11°7' je prišlo dne 9., najnižje, namreč do — 6°6' dne 1. zjutraj. — Opa-zovanja na tlakomeru dajo 735·8 mm kot srednji zračni pritisk, za 0·1 pod normalom. Najvišje, namreč do 748·0 se je dvignilo živo srebro dne 2. zvečer, najnižje, namreč do 721·3 dne 14. zvečer. — Mokrih dni je bilo 17, med temi 5 snežnih in 3 pod 1·0 mm dežja; padlo je pa vsega sku-paj 184·4 mm dežja in snega, največ, namreč 31·6 mm dežja dne 14., ko je tlakomer najmanj kazal. — Vreme je bilo izvanredno mlo; slabi južni ve-trovi so pihali ves čas tje do konca meseca ter privažali sopare od zaho-

da sem, zato toliko megle in zdatne padavine, solnca je bilo redko kdaj videti in to za malo časa. V zadnji hladnejši tretjini meseca je padal sneg, pa se ni mogel prav držati, prva njegova serija je kmalu zginila, v drugi ga je bila le raztrgana odeja. Tako imamo skoro polovico zime za seboj, ne da bi se mogli čez njo pri-toževati; drugi zopet pravijo, da jim je hudo pa suh mraz ljubši nego mila pa mokra zima minolega meseca. Kdo ima tu prav?

Meteor. letni pregled. Minolo leto 1914 je v vremenskem oziru normalno poteklo. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celzijevih stopnjah: Ob sedmih jutraj 5°82', ob dveh popoldne 12°56', ob devetih zvečer 8°50', tako da znaša srednja zračna toplina tega leta 8°96'; ako se pa jemlje večerna številka dvakrat, dobimo 8°85'; normale pa znaša 9°01'. Najvišje, namreč do 10°7' je prišlo dne 15. malega srpana, najniž-je, namreč do — 19°6' dne 26. prosin-ca zjutraj. — Opazovanja na tlako-meru dajo 735·84 mm kot srednji zračni pritisk tega leta; normale znaša 735·87 mm, ki se je dobil iz opazovanj 1896—1911 (glej prof. dr. A. Fesslerjev spis v programu tu-kajšnje realke leta 1913). Najvišje je stalo živo srebro dne 25. prosinca, namreč 750·2 mm; najnižje, namreč 715·6 mm dne 26. sušca. — Mokrih dni je bilo 151, med temi 24 snežnih in 19 takih, ko ni prišlo do 1·0 mm. Padavina, dež in sneg, znaša vsega skupaj 1446·7 mm; največ, namreč 81·7 mm dežja je padlo dne 17. veli-kega srpana. — Megla je stala ob 103 dnevih, neviht je bilo 29. — Po vsem se more leto imenovati rodo-vitno; zelo strogi zimi, ki se je vleka-la tje do srede svečana, sledila je topla solnčnata spomlad, potem gor-ko dasi nekoliko moko poletje in na to suha jesen. Uime so nastopile le malokdaj, noben sad ni odrekel, tem-več obilo poplačal posvečeni trud. Vse bi bilo dobro, toda več mesecev sem izpuščena vojna furija požira najboljše moči in blagostanje dežele.

Poročnik Sanden, senzacionalna častniška drama v treh dejanjih v glavni vlogi Henny Porten, predvaja-l se bode od danes naprej v kine-matografu Ideal. Ta ganljiva drama bode gotovo vsakemu dopadala. — Krasna je dvodejanska veseloigra »Cuniasi baron«.

V kavarni Central koncertuje danes in naslednje dni najboljša tam-buraška in vokalna kapela »Ivanuše«. Začetek danes ob 7. uri zvečer, jutri ob 4. uri popoldne.

Firma Rudolf Strelez nam nazna-nja, da s pred nekaj dnevi insolvent-no postalo firmo Rudolf Strelez & Sohn in s iz te zadnje izišlo firmo Rudolf Strelez-Neuss ni v nobeni zvezi. Dunajska prodalalnica že čez 60 let obstoječe firme Rudolf Strelez se nahaja prej kakor slei: L. Woll-zeile 7 in VII., Mariaböfnerstrasse 82, tvorniški prostori pa Ungargasse 46.

Razne stvari.

* **Znani praški hotel »Zlatá hu-sa«**, last poslanca Klofača, bo 15. fe-bruarja na javni dražbi prodana. Ho-telska palača je cenjena na 2.678.566 kron.

* **Knjigotržec Hölder umrl.** Ka-kor poročajo z Dunaja, je tamkaj umrl znani knjigotržec komercialni svetnik Alfred vitez Hölder. Dosegel je visoko starost 90 let.

* **Prva varuhinja na Dunaju.** Na Dunaju je bila včeraj zaprisežena pr-va ženska varuhinja gospa Berta Frankl-Scheiber. Prevzela je varu-štvo nad nekaterimi srotami v vojni padlih vojakov.

* **Ogrski učitelji v vojni.** Po ne-ki privatni statistiki se nahaja 4906 ogrskih učiteljev na bojiščih. Od teh jih je bilo 206 že ranjenih, 41 jih je padlo.

* **Za Rdeči polumesec.** Iz Beroli-na poročajo: Občinske oblasti v Berolinu so dovolile 20.000 mark za turški Rdeči polumesec, da posvedo-čijo s tem svoje gorke simpatije za turški narod.

* **Železniška nesreča.** Iz Londo-na poročajo: Na postaji Ilford ki leži vzhodno od Londona, se je nedolgo tega zgodila velika nesreča. Več vagonov z lokomotivo vred je padlo preko železniškega nasipa v globino. Pri tem je bilo ubitih 10 oseb, 20 oseb pa težko ranjenih. Lahko ranjenih je mnogo ljudi.

* **Spiljon Vladimir Korolenko.** »Voss. Ztg.« poroča: V Toulouse so zaprle francoske oblasti znamenitega ruskega pesnika Vladimira Korolen-ka, ter ga kot spiljona izročile voja-škemu sodišču. Nekemu ruskemu zdravniku se je končno posrečilo razložiti Francozom, kdo da je Koro-lenko, na kar so ga seveda izpustili.

* **Brke v bolgarski armadi.** So-fijski »Mir« poroča: Vojni minister general Fičev je v proračunskem odseku narodnega sobranja dne 30.

decembra izjavil, da izda ukaz, s ka-terim bo vsem bolgarskim častnikom prepovedal, da bi si brili brke. Kako vojni minister utemeljuje ta ukaz, te-ga »Mir« ne pove.

* **Italijanski časnikar — senator.** Kakor poročajo iz Rima, se nahaja med novoimenovanimi senatorji ita-lijanskega parlamenta tudi glavni urednik milanskega »Corriere della sera« Albertini. V romanskih deželah je mnogo državnikov, diplomatov in ministrov, ki so bili svoj čas žurnali-sti.

* **Nemška armada in nevtralna javnost.** Da omogoči objektivno in-formiranje nevtralne javnosti o uspe-ših nemške armade, je povabila nem-ška vlada največje liste nevtralnih držav, da pošljejo na njene stroške vpokločene visoke častnike kot svoje poročevalce v nemški glavni tabor. Pisma in brzojavi teh poročevalcev baje ne bodo podlegali cenzuri.

* **Umor iz očetovske ljubezni.** Neka dunajska lokalna koresponden-ca javlja, da je v Kremasu mesar Gai-doschek z vrvo zadavil svojega se-demletnega sina. Gaidoschek je za-pustil stanovanje in ostavil na mizi listič, v katerem priznava svoj zlo-čin in pravi, da bo izvršil samomor. Otrok je bil popoln kreten, ki ni mo-gel ne govoriti, ne hoditi in je trpel grozne bolečine. Gaidoschek, ki je svojega sina silno ljubil, je izvršil zločin najbrže iz očetovske lju-bezni.

* **Aretirani sovražniki.** »Nottin-gham Guardian« pripoveduje: Angle-ški častnik, poveljnik neke vojaške postaje daleč v notranji afriški kolo-niji je dobil od svojih višjih predstoj-nikov koncem avgusta kratek tele-gram: »Vojna proglašena. Aretirajte vse podanike sovražnih držav«. Čez 14 dni so dobili predstojniki častni-kovo poročilo: »Postopal sem po ukazu. Aretiral sem 7 Nemcev, 4 Ru-se, 2 Francoza, 5 Italijanov, 2 Romu-na, 1 Amerikanca. Prosim za obve-stilo, s katero državo se nahajamo v vojni?«

* **Žurnalistični dvoboj.** Dne 17. t. m. se vrši v Novem Jorku senzaci-onalen žurnalistični duel. Ne s sabljami ali pištolami, temveč z jezikom in pametjo. Znameniti londonski čas-nikar Cecil Chesterton, ki slovi kot izboren govornik, je pozval izdaja-telja nevjorške revije »The Father-land« Georgea Vierecka, ki zavzema Nemčiji prijazno stališče, na javno diskusijo o vprašanju: »Kaj je za svet bolje, da zmaga Anglija ali Nemčija?« Duellant sta si izbrala tu-di sekundante. Dvoboj se vrši — na odru velikega nevjorškega gledali-šča. V Novem Jorku se trgajo za vstopnice.

* **Justifikacija v Moravski Ostra-vi.** »Cas« poroča: Uradno se razgla-ša: Urednik Josip Kotek iz Prostějova je bil po prekom sodu c. i. kr. voj-nega sodišča v Moravski Ostravi dne 23. decembra l. l. obsojen radi zloči-na po § 95 a) kaz. zak. k smrti na vi-slicah. Zločin je zagrešil dne 6. de-cembra na nekem sestanku razpu-ščenega konzumnega društva v Smr-žici pri Prostějovu, kjer je hujskal k sovražstvu in odporu proti enoti ce-sarstva. Ni. eksc. gospod vojaški po-veljnik je spremenil kazen milostnim potom v smrt ustreljenja. Kazen je bi-la izvršena dve uri po obsodbi. — Kakor se privatno poroča, je bil ustreljen Kotek urednik ilsta »Po-krok«. Pred smrtjo so mu dovolili, da se je poročil z ženo, s katero je ži-vel dolga leta v skupnem gospodar-stvu in s katero je imel več otrok.

* **Konec junaške slave.** Pred tedni se je pojavila na Dunaju gos-podična Stanislava Ordynska v uni-formi narednika poljskih legij. Pri-povedovalca je o svojih slavnih činih ter si pridobila naklonjenost odličnih dunajskih krogov. Tudi časopisje jo je opetovano slavilo in neka dama visoke dunajske aristokracije jo je vzela k sebi ter skrbela za njo prav po materinsko. Krakovski »Kurier Codzienny« je junakinjo sedaj — razkrinkal. Stanislava Ordynska se imenuje Saloma Blumenfeld ter je hčerka nekega pisarja v Krakovu, ne pa od Rusov preganjanega poljskega plemiča. Njeni brati niso padli kot legijonaši, že radi tega ne, ker se ni-slo nikdar nahajali v poljskih legijah. Ordynska-Blumenfeld tudi nikdar ni bila narednik v legijah in ni izvršila nikakih junaških činov. Res je, da je spremljala z nekaterimi drugimi žen-skami poljske legije kot usmiljenka, toda na ukaz generala Baczynskega je bila že začetkom septembra s svo-jimi tovarišicami vred odstranjena, ker se je izkazalo, da je bila zdrav-stvena služba teh dam jako dvomlji-vega značaja. — »Kurier Codzienny« je menja, da Blumenfeldova ni goljufica, temveč, da gre tu za žensko, katere fantastične pripoved-ke so plod silno razvite histerije.

* **Tabak za francoske vojsake.** Francoski vojsaki bodo precej nevolji-ni, ker se jim je onemogočilo, da bi dobili dragoceno darilo iz neke tuje države. »Temps« poroča o tem, da je

bila ta država neka »nevtralna drža-va, ki simpatizira z našimi četami, dežela, ki izdeluje dobre in ne pre-drage smotke«. Z eno besedo, več podanikov te države se je dogovori-lo, da bodo iz navdušenja za hrabre čine francoskih vojakov darovali ve-čjo množico cigar. Toda napravili se račun brez krčmarja, to se pravi, brez francoskega finančnega mini-stra. Pač so vedeli, da je vsled to-bačnega monopola na Francoskem principijelno prepovedan vsak uvoz tobaka, cigar in cigaret, oziroma da se mora plačati visoko carino. Mi-slili pa so, da francoska vlada ne bo smatrala te pošiljkatve kot kupčijo in ne bo zahtevala, da se plača carina. Da bi bili pa bolj gotovi, so se obrnili na bližnjega francoskega konzula, da bi posredoval. Toda glej! Dobili so sledeči odgovor: »Tabaka, cigar in cigaret se ne sme brez carine uvaževati na Francosko, tudi ne za ranje-ne ali vojsake na bojišču, brez speci-alne avtorizacije, ki jo sme dati le fi-nančni minister. Konzul nima te prav-vice. Z odličnim spoštovanjem...« Nevtralni državljani so to odločbo pač dobro poznali, tudi niso želeli »avtorizacije«, marveč le priporočila pri finančnem ministru, da v tem slu-čaju ne gre za kupčijo, pa tudi ne za kako sleparijo. Tako pa je konzul, ker je bil prekomoden; prepričal, da bi dobili francoski vojsaki par dobrih cigar. In tako se bodo pač morali za-dovoljiti s cigarami francoskega mo-nopola.

* **Pes rešil življenje.** V Karpatih se je to zgodilo. Z gora je prišel k v taborišče dolgodlak, črn ovčarski pes. Nobeden se ni briga za njega. Prišel je v kuhinjo, spodilo so ga in prišel je k mizstvu, ves zbit ter hodil mimo vojakov. Naenkrat je eden za-pazil, da ima pes na repu privezan list papirja. Vjeli so psa in prečitali, kar je bilo na listu napisano: »Na Lupkovskem sedlu ležim. Pridite po-me.« To je bilo vse. Vojaki so poro-čali častnikom in kmalu se je oglasilo prostovoljno 10 mož, ki so bili pri-pravljeni iti pogledat. Popoldne so odšli in zvečer so se vrnili z nekim ranjenecem, ki je pripovedoval, da so ga poslali pred več dnevi gledat, kje se nahajajo Rusi. Ko je dospel s svo-jim oddeikom na vrh nekega hriba, je eksplodirala tik pred njim granata. Padel je, in ko se je zbudil, je bil sam. Slišati pa je bilo od daleč gme-nje topov. Krog in krog je bilo vse krvavo in glava ga je bolela. Upal je, da bo nekdo prišel po tej poti pa naj bo prijatelj ali sovražnik, toda niko-gar ni bilo. Tako je pretekel ves dan. Naenkrat zvečer je zašumelo v gr-movju in na plan je stopil pes. Ves sestradan je začel lizati kri na tleh, ranjeni vojak pa mu je dal skorjo kruha, ki jo je pes do zadnje drobtine pojedel. Pri tem mu je prišlo na misel, da bi lahko porabil psa kot pis-monošo, bila pa je noč in pisati ni bilo mogoče. Zato je privezal psa z jer-menom k sebi in oba sta prenočila na Lupkovskem sedlu. Zjutraj je napisal pismo ter je dobro pritrldil psu na rep, potem ga je spodil. Tri dni je preteklo od tedaj in nikogar ni bilo. Že je obupaval, da bi se mogel še rešiti. Morda je pes izgubil pismo, mor-da sploh ni srečal ljudi. Vendar so tretji dan zvečer prišli naši vojsaki ter ranjencu rešili življenje.

* **Božičnica v nemškem glavnem stanu.** »Kölnische Zeitung« poroča iz velikega glavnega stana 25. t. m.: Božičnica v velikem glavnem stanu je bila enostavna in priprosta, ob- enem pa je napravila globok vtisk. Cesar je hotel praznovati svečanost sredi vojakov, ki spadajo v glavne-mu stanu. Za to je bil potreben zelo velik prostor, ker so morali postaviti mize za darila za 960 oseb. Velika lopa je bila okrašena s smrekovim zelenjem. Vsak moč, od cesarja do priprostega domobranca, je dobil prostora pri mizah, ki so bile podol-gem postavljene in na katerih so bila drevesa, okrašena s svečami. Vsak častnik in vsak vojak je dobil enak velik kos lecta, kakor tudi jabolka, orehe in sliko cesarjevo. Moštvo je dobilo razentega mošnje s tabakom in cigarete. Ob zgornji strani lope je bil oltar. Pred tem so bile velike ja-slice. Na obeh straneh so bile postavl-jene smreke. Z božično pesmijo »O du selige, o du fröhliche Weihnachts-zeit« so pričeli svečanost. Cesar je pozdravil navzoče z besedami: »Do-ber večer, tovariši!« Po kratkem na-govoru župnika so zapeli pesem: »Stille Nacht, heilige Nacht«. Ko se je generaloberst pl. Plessendem za-hvalil cesarju za prireditve svečano-sti, je imel cesar sledeči nagovor: »Tovariši! V obrambi in orožju smo tu zbrani, da praznujemo to sveto svečanost, ki jo sicer praznujemo v miru doma. Naše misli pohitevajo na-zaj k svojem domu, katerim se ima-mo zahvaliti za ta darila. Bog je pri-pustil, da nas je sovražnik prisilil, da praznujemo tu to svečanost. Napa-deni smo bili. Mi se branimo. Bog daj, da nastane iz te svečanosti miru z našim Bogom za nas in za našo do-

želo iz težkega boja bogata zmaga. Mi stojimo na sovražnem ozemlju, proti sovraž. so obrnjene osti našega orožja, proti našemu Bogu pa srce. Pravimo, kakor je nekoč rekel veliki volilni knez: »V prah z vsemi sovražniki Nemčije!« Amen. Cesar je šel nato k mizam ter odlikoval mnogo častnikov in vojakov z nagovorom.

Darilo bavarskega kralja. Iz Monakovega poročila korespondenca Hoffmann, da je kralj povodom svojega rojstnega dne podaril 100.000 mark za podporo rodbinam v vojni se nahajajočih vojakov in za olajšanje bede, povzročene po vojni. Obenem je poslal državnemu tajniku notranjih del baronu Soden-Frauenhofu svojo pismo, v katerem izreka priznanje hrabri bavarski armadi in se v bolesti spominja junakov, ki so žrtvovali kri in življenje za domovino.

Le do novega leta. Nekoliko fantastični pesnik Aage Madelung, ki se nahaja kot poseben poročevalec »Berl. Tagbl.« v Karpatih, poroča svojemu listu: Vjeti ruski častniki in vojakji poročajo čudne stvari o ruski narodni duši. »Pri nas — pravijo — šepeta cela armada: nečemo se več boriti. Le do novega leta, do našega ruskega novega leta se bomo s vojskovali. Če pa se nam do takrat ne obrne na bolje, se hočemo udati kar po kolonah in kjerkoli se bomo mogli.« Tako pravijo vojakji v celi ruski armadi: »Do novega leta še, potem pa je zadosti.« — Ako je Aage Madelung prav slišal, potem smemo pričakovati za teden dni velikih dogodkov. Žal da je A. M. — pesnik.

Vojaške rezerve Nemčije in Avstro-Ogrske. Angleži bahavo kriče, da bodo v kratkem postavili na bojišče 700.000 dobro izvedenih Angličanov in 100.000 Kanadcev. S tem hočejo skoro gotovo prestrašiti obe zavezniški državi. Ta strah pa je prazen, ker se Angleži pač ne zavedajo, kakšne rezerve imata Nemčija in Avstro-Ogrska. V Nemčiji pokličejo vsako leto 500.000 mladih mož k prvemu naboru. To število se poveča, kar pridejo oni, ki so bili pri prvem naboru nesposobni, še dvakrat na nabor. Če se potem odštejejo nesposobni, ostane še vedno več nego pol milijona. In ker se je v prvih tednih prijavilo 1.200.000 prostovoljcev, tedaj daleč presega število nemških novincev število angleških. V Avstro-Ogrski so do leta 1912. uvrstili v armado le eno tretjino vseh onih, ki morajo iti na nabor, ker parlamenta nista hotela dovoliti višjega mirovnega stanja. Tako je ostalo do leta 1912., ko sta parlamenta povodom uvedbe dveletne vojaške službe zvišala rekrutni kontingent, od okroglo 130.000 na 200.000 mož. Vsed tega je ostalo vsako leto tisoče in tisoče mladih mož neizvedenih. To je vzrok, zakaj se je zdaj odredilo, da morajo iti še enkrat na nabor vsi oni, ki še niso bili na prejšnjih naborih uvrščeni v armado. Lahko se trdi, da se do reforme brambnega zakona l. 1912. in vsako leto 150.000 do 200 tisoč mož ni uvrstilo v armado. Če pomnožimo to precejšnje število z 12, ker je bilo 12 letnikov poklicanih k naknadnemu naboru, in če odštejemo umrle, izseljene, bolne, tedaj dobimo število 1.500.000 do 2.000.000. Ti bodo po izvršenem vojaškem izveščanju poleti leta 1915. uvrščeni v armado. Če bo vojna uprava vso to ogromno število poklicala, ne vemo. Vendar pa je torej jasno, da ima naša monarhija še ogromne rezerve, ki daleč presegajo angleške. In celo Rusija je morala vpoklicati svoje črnovojne v starosti 40 do 50 let. Z mirnim srcem gledamo torej lahko v bodočnost. In ni je moči, ki bi našo monarhijo prisilila k miru, ki bi ne odgovarjal neizmernim žrtvam, ki so jih doprinesli narodi Avstro-Ogrske in Nemčije.

Gledališče na bojišču. Za Božič so poslali Angleži svojim četam na bojišče gledališke igralce, da jim igrajo v dnevih med Božičem in Novim letom. Kakor poroča eden izmed teh igralcem, so našli igralci, igralke, pevci, pevke in plesalke redkokdaj tako hvaležno publiko, kakor na bojišču. Predno so odpotovali na bojišče, se je vodja posvetoval z vojaškimi zastopniki, ali je izbrati resen ali vesel program. Končno je padla odločitev za manjše igre in vesele pesmi, ker doživljajo vojakji v boju dan na dan dosti krute resnice in jim je privoščiti malo razvedrila. Nadalje pravi ono poročilo: »Mornariški urad nam je dal na razpolago majhen transportni parnik in odpluli smo skozi špalir mogočnih vojnih ladij preko Kanala. Ko smo dospeli na Francosko, nas je čakalo že večje število tovornih avtomobilov, ki so odpeljali naše gledališče, dekoracije in kostume. Obenem so nam dali za spremstvo vojakke, ki so ostali ves čas pri nas ter nam prav dobro pomagali. Med mestecem L. in vasjo O. nam je armadno poveljništvo naka-

zalo prvo etapo. V zavarovani dolini smo postavili svoj šotor in potem smo dali razdeliti ta-le tiskani oklici: »Prvo narodno gledališče v fronti. Častitim gentlemom in domačinom v strelskih jarkih, poljskih barakah in topovskih zakopih si dovoljujemo udano sporočiti, da bomo dali danes ob 5. popoldne z dovoljenjem feld-maršala Earla Kitchenerja of Khar-tum in s specijalnim privoljenjem vrhovnega poveljnika sira Johna Frencha pri koti x slavnostno pred-stavo. Res trudapolno je pri tem vrenju potovati iz Londona sem, toda mi se nismo zbalili tega truda, da prinesemo svojim bratcem in prijateljem na bojišču pozdrav iz domovine in par veselih gledaliških prizorov. S seboj imamo tudi kinematograf, ki bo prinašal slike z londonskih cest in iz drugih provincijalnih mest. Tako boste zopet videli za nekaj časa ceste in hiše z doma ter obenem videli, kako je tam, ko vas ni doma. O umetnikih, ki so v naši družbi hočemo omeniti samo to-le: Ellalina Terris bo pela za vas še bolj ljubko in lepše, kakor sicer v londonskih koncertnih dvoranah. Seymour Hicks vam bo pripovedoval šale, da se vam bo drob tresel smeha. Gladys Cooper se bo še bolj zapeljivo smehljala in se postavljala v še ljubkejšje pozicije, kakor jo vidite na razglednicah z njeno podobo. O Willu van Allenu in o Elli in Olgi Hudson vam rajši ničesar ne povemo; presenetili vas bodo. Pridite, vojakji, če dobite za to dovoljenje. Mi smo tu, mi smo tu. Bog živi kralja! Vstopnina: Vesel obraz in prijazen smehljaj. Iz L. smo odpotovali drugam. Seveda je bilo dosti presenečenj. Tako je enkrat med pred-stavo prebil šrapnel streho, ni pa zadel. Enkrat bi bil skoraj vse skupaj s spremstvom vzel sovražnik. V zadnjem hipu se je še posrečilo uiti preko pontonskega mostu. Te dni se je družba zopet vrnila v London.

Književnost.

— Trgovski koledar za leto 1915 je izdalo Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Za tekoče leto je izšel že IX. letnik tega koledarja, ki je vsled svoje jako praktične uredbe, jako priljubljen ne le v trgovskih, ampak tudi v drugih krogih. Koledar se dobiva pri društvu »Merkur« in v vseh knjigarnah za ceno 1 K, po pošti 20 v več.

Brzobjavna poročila.

Izmenjava za nadaljno vojno službo nesposobnih vojnih vjetnikov.

Rim, 4. januarja. (Kor. urad.) »Giornale d'Italia« javlja: Avstrija, Nemčija, Turčija ter Anglija, Rusija, Črna gora in Srbija so oficijelno izjavile, da akceptirajo papežev predlog glede izmenjave za vojno nesposobnih vojnih vjetnikov. Tudi Francija je oficijelno že sporočila, da se strinja s papeževim predlogom. Oficijelno izjavo pa poda menda še tekom današnjega dne.

ITALIJANSKO VOJNO POSOJLO.

Rim, 4. januarja. Listi poudarjajo, da bo imela subskripcija na posojilo, ki znaša 1 milijardo, veliki uspeh.

ALBANSKI VSTAŠI PRED DRAČEM. — BEG ITALIJANSKEGA, FRANCOŠKEGA IN SRBSKEGA POSLANIKA.

Rim, 4. januarja. »Agenzia Stefani« javlja iz Drača ob 8. zjutraj:

Vstaši so zahtevali včeraj v pismu s podpisom »muslimanski odbor«, da se jim izroči francoskega in srbskega poslanika. Ob pol 1. ponoči je pričel napad na mesto. Esad paša se je podal v okope ter je obvestil italijanskega poslanika, da grozi velika nevarnost. Zahteval je vsako mogočo pomoč. Poslaništvo je o tem obvestilo v pristanišču se nahajajoče vojne ladje. Ob pol 3. ponoči ste oddali vojni ladji »Misarata« in »Sardegna« v obrambo mesta par strelcev iz svojih topov, ki so povzročili, da so vstaši prenehali streljati. Italijanska kolonija se je nato vkrcala z osobjem italijanskega, francoskega in srbskega poslaništva na obe vojni ladji.

Vohunski proces.

Lipso, 4. januarja. (Kor. urad.) Pred kazenskim senatom državnega sodišča se je vršil prvi vohunski proces v tem letu. Obtoženec Alfonz Reutenauer iz Kiela, po poklicu pisar, rodom iz Alzacije, je obdolžen, da je skušal izdati vojaške tajnosti. Služil je v letu 1907. do 1913. pri 2. mornariški diviziji v Kielu, na zadnje pa na križarki »Goeben«. Iz službe so ga odpustili radi slabega vedenja v oktobru leta 1913. Obtožba pravi, da je Reutenauer leta 1914 sku-

šal v Kielu in v inozemstvu obvestiti francoski poizvedovalni biro o raznih tajnih predmetih, nahajajočih se na nemških ladjah. Razprava je tajna.

Lipso, 4. januarja. (Kor. urad.) Obtoženec Reutenauer je bil obsojen radi poskušenega vohunstva na težko ječo 4 let, 6 mesecev in 7 dni. Vsteje se mu v Kielu dne 31. julija l. l. prisojena kazen 1 mesec.

Gospodarstvo.

— Mestna hranilnica ljubljanske. Promet meseca decembra 1914. 930 strank je vložilo 589.962 kron 41 v, 1541 strank je dvignilo 898.973 kron 05 v. Stanje vlog s kapitaliziranimi obrestmi 44.385.004 K 01 v. Število vložnih knjižic 29.924. V IV. četrtletju 1914 se je hipotečnih in občinskih posojil izplačalo 33.800 kron, vrnilo 287.928 K 04 v. Stanje posojil 33.964.227 K 70 v.

— Ljubljanska kreditna banka. V mesecu decembru vložilo se je na knjižice in na tekoči račun 936.587 K 53 v, dvignilo pa 1.936.815 K 11 v. Stanje koncem decembra 14.282.948 kron 86 v.

— Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu grudnu 1914 je 92 strank vložilo 37.033 K 75 v, 219 strank dvignilo 106.733 K 05 v. Stanje hranilnih vlog 2.076.829 K 60 v. Stanje hip. posojila 1.592.577 K 76 v. Denarni promet za mesec december 1914 357.436 K.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu decembru 1914 je 162 strank vložilo 54.035 K 74 v, 178 strank dvignilo 58.842 K 13 v. Stanje vlog 3.530.583 K 76 v. Denarni promet 316.794 K 53 v. Vseh strank je bilo 1123.

Darila.

Darovali so rezervni bolnici Rdečega križa v Ljubljani nadalje in sicer od 10. decembra l. l.: Gdčna. A. Burgstaller, Trst, 4 srajce, 1 spalno srajco, 2 para ovitkov za noge in več obvez; gdčna. Ivana Metičič platnene obveze; oskrbnikstvo graščine Schneeberg 1 srno; nadučitelj Reich, Dol, 6 srajc, 2 para spodnjih hlač, 3 prevleke za blazine, 2 para nogavic; gdčni. Marica in Olga Rakovec štruke in cigarete; Ivan Ogrin, Laverca, 118 litrov vina; ga. Marija vdova Herenova, Ljubljana, 500 cigaret; neimenovana 3 blazine; Ivan Trampuš, Metlika, 1 zajca; ga. Frc. Abulnerjeva, vdova, 1 voz za ranjence; gospa Angela Piccoli, Ljubljana, več cigaret in malinovca; soproga dvornega svetnika ga. M. Dobida 20 K; nabiralna pola ge. Lise Mayer, kateri so darovale gospe Pavla Samassa 20 K, Mici Krisper 10 K, dr. A. Ambrositsch 6 K, Adeline Kosler 10 K, Ise Chorinsky 10 K, M. von Schoeppl 5 kron, Elza Galle 10 K, Alojzija Luckmann 10 K, Lise Mayer 20 K, Hilda Tönnies 10 K, Lotte Seemann 10 K, M. Herzmannsky 5 K, pl. Valenta 10 kron, Ana Zeschko 20 K, dr. Simone Linhart 10 K, Elza pl. Pittner 10 K, Lili pl. Novy 5 K, g. Albert Samassa 15 K, Ot. F. Bamberg 10 K, R. Sušnik 10 K, Anton Stacul 5 K, M. Voltmann 5 K, nadporočnik Stefič 2 K, Jožef Krisper 20 K, po gospe Avgusti Krisper Društvo za oskrbo ranjenih in bolnih vojakov 100 K. — Poveststvo rezervne bolnice se najvda-nejše zahvaljuje za naklonitev navedenih predmetov in za bogato darilo v gotovini. Ker bolnica nujno rabi nadaljne podpore posebno glede na to, da sedaj v lastni režiji vzdržuje kuhinjo, prosi slavno občinstvo po možnosti tudi v naturalijah, vsako najmanje darilo je dobro došlo.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Rdeči križ«: Uslužbenke pri g. Schreyu v Gradišču zbrale na Silvestrovo 2 K.

Za družine vpoklicanih vojakov v Ljubljani: Rodbini Kačič-Vovko v Sp. Šiški 15 K, mesto venca na krsto H. Kunstlerja.

Za Ciril-Metodovo družbo: Učitelstvo v Dobju 12 K, darovalo učitelstvo v Dobju mesto venca na krsto bivšega člana učit. zbora ter kapelnika učit. orkestra g. učitelja Ivana Ličarja, padlega na južnem bojišču in Josip Oole iz Čazme 7 K. Skupaj 19 kron. Srčna hvala!

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Rdeči križ«: Uslužbenke pri g. Schreyu v Gradišču zbrale na Silvestrovo 2 K.

Za družine vpoklicanih vojakov v Ljubljani: Rodbini Kačič-Vovko v Sp. Šiški 15 K, mesto venca na krsto H. Kunstlerja.

Za Ciril-Metodovo družbo: Učitelstvo v Dobju 12 K, darovalo učitelstvo v Dobju mesto venca na krsto bivšega člana učit. zbora ter kapelnika učit. orkestra g. učitelja Ivana Ličarja, padlega na južnem bojišču in Josip Oole iz Čazme 7 K. Skupaj 19 kron. Srčna hvala!

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in „Rdečega križa“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. decembra: Elizabeta Pressl, hiralka, 66 let, Radeckega cesta 9. — Roza Ocvirk, sprevednikova hči, 13 let, Resljeva cesta 29. — Stefan Gal, pešec 38, pešpolka, 28 let. — Mihael Mankoč, delavec - hiralec, 67 let, Radeckega cesta 9.

Dne 30. decembra: Marija Friškovec, hiralka, 80 let, Radeckega cesta 9.

Dne 31. decembra: Karel Deutschmann, pešec 17. pešpolka; Lajos Magyar, pešec 38. pešpolka, oba v garnizijski bolnici, Zaloška cesta 29. — Fran Haberkeller, rezervni poddesetnik trenskega eskadrona 3/14, umrl med vožnjo v vlaku.

Dne 1. januarja: S. Apolonija Paučnik, bolniška sestra, 36 let, Radeckega cesta 9. — Risto Živkovič, pešec bos.-herceg. pešpolka št. 3., v dekliškem liceju kot rezervni bolnici. — Josip Gabrovšek, pešec domobranskega pešpolka št. 27. — Angel Brezan, pešec trenskega oddelka št. 12/III/9.

Dne 2. januarja: Marjana Germek, bivša kuharica, 90 let, Rožna ulica 3. — Josip Baldauf, črnovojnik, garnizijska bolnica, Zaloška cesta 2. — Andrej Nedveczky, narednik pešpolka št. 29., v dekliškem liceju kot rezervni bolnici. — Ivan Reyer-Schitz, finančne straže nadpaznik v pokoji, 94 let, Vrhovčeva ulica 9.

V deželni bolnici:

Dne 28. decembra: Ignacij Somrak, slikarski mojster, 39 let, Selo šte. 34.

Dne 29. decembra: Pavel Jereb, dninar, 60 let.

Dne 30. decembra: Anton Zalaznik, zasebnik, 69 let.

Današnji list ohsema 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

NEVIGATE ROSE IN PARFUM

Velika izbira rokavic in raznovrstnih parfemov

O. BRACHKO
LJUBLJANA.
DUNAJSKA CESTA 12.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočustvovanja, ki so nam došli povodom smrti našega iskreno ljubljenega soproga, sina in brata, gospoda

FRANA BAHOVCA

e. kr. praporščaka v rezervi

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.

43 LJUBLJANA, 4. januarja 1915.

Žalnoči ostali.

Zahvala.

Za blage dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Franc Prezelj

posestnika in trgovca

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega pokojnika k večnemu počitku, izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo še gg. pevcem za krasne žalostinke.

MENGEŠ, 3. januarja 1915.

Žalnoči ostali.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Seydlin

Čistilo za zobe

Izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Dobiva se povsod

Komik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpricala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Četudi kolera preti, se vendar nihče ne boji; smrt in bolezen Daleč beži, ako ti

FLORIAN

želedece krepil

Pristni »FLORIAN« se dobi edino od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Linbiani.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji vrati tlak 736 mm

Jan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4.	2. pop.	716.4	8.0	sr. jzah.	del. jasno
5.	9. zv.	720.6	4.7	sr. svzh.	dež
6.	7. zj.	726.2	0.3	sl. sever	oblačno

Srednja včerašnja temperatura 5.6°, norm. -2.7° Padavina v 24 urah mm 0.9.

Za svojo veletrgovino z manufakturinim blagom iščem kontorista ali kontoristinja dalje

sotrudnika in praktikanta.

Cenj. ponudbe pod navedbo referenc in zahtevo plače na naslov: **Adolf Lichtenstern, Reka (Fiume), Via del Castello 2.**

Stanovanje

s tremi sobami, kabinetom in pritliklami, lepo, čisto, letne najemnine K 900, se odda s 1. februarjem. Vprašati v Slomškovi ulici št. 4.

Iščem

52

sveža jajca za razprodajo

Kdor bi hotel poslati pismeno ponudbo in zadnjo ceno, naj to stori pod naslovom: Katarina Košuta, Sv. Križ, hišna št. 6 pri Trstu.

Kupi se dobro ohranjena

oprava za prodajalno

in sicer: pult, omare in stelaže.

Ponudbe na upravnštvo „Slovenskega Naroda“ pod „Oprava“, 59

Išče se takoj dobra in poštena

deklica

k otrokom in drugim hišnim poslom, stara najmanj 16 let. Ista naj se javi na naslov: Profesor Lj. Mrdjenović, Zagreb, Jurjevska ulica 57. 61

Gospodična

ki je naredila trg. tečaj, želi vstopiti kot praktikantinja v kakršnokoli pisarno. Ponudbe pod „Praktikantinja“ na upravn. »Slov. Naroda«. 23

Odda se mesnica v najem

in sicer

3722

s 15. decembrom t. l.

Vprašanja naj se pošiljajo na uprav. »Slov. Naroda« pod „mesnica 3722“.

Iščem za takojšnji nastop

4 dobre žagarje

k polnim jarmom (Vollgatter) in izprašanega kurjača

za parni kotel.

Ponudbe pod „Parna žaga/4“ na upravnštvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se trgovski

pomočnik

vešč konfekcijske stroke za gospode, obenem aranžer izložb. Reflektanti s prakso imajo prednost. Vstop. 1. do 15. februarja 1915.

O. Bernatovič,

Ljubljana, Mostni trg. št. 5-6.

Uradniška rednina v mestu na Dolenjskem išče urno, zanesljivo in v vseh gospodinskih delih izvežbano

služkinjo.

Plača po dogovoru. Nastop čimpreje.

Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« do 11. t. m. pod „služkinja/4311“, 4311

Večje stanovanje

za pisarno v Ljubljani obstoječe iz več sob in pritliklin v prometnem, toda mirnem delu mesta se išče za daljšo dobo let za maj 1915. Stanovanje naj se nahaja v parterju, in ima kolikor mogoče prost dohod iz ulice. Eventuelne potrebne predelave bi se izvršile po dogovoru. Ponudbe naj se naslovi na upr. »Slov. Nar.« pod „pisarna“. 19

Izšel je

I. zvezek „Domače knjižnice“.

Krasen vojni roman „Železno leto“. Vsakdo ga dobi zastoni, naročite takoj. Poverjeniki dobe 10%, popusta. Sporoče naj takoj, koliko izvodov žele zastoni za reklamo. Lahko delo, velik zaslužek! Letno 12 zvezkov, vsak obsega 128 strani ter stane samo 30 h.

Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptaju, Stajersko. 4292

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan koncert

izbornega damskega tamburaškega in vokalnega zbora „Ivanuš“.

Njegov zadnji nastop je bil v Przemslu za časa vojne.

Začetek ob delavnikih ob pol 7. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob 4. uri popoldne. 42

Vstop prost.

Dr. Demeter Bleiweis - Trsteniški

strokovni zdravnik za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu

zopet ordinira.

Kongresni trg 15.

51

3—5 popoldne.

Smrekove in macesnove sadike

se bodo oddajale iz državnih gozdnih drevesnic na Kranjskem na spomlad 1915, dokler bo kaj zaloge. Cena triletnim smrekovim sadikam je 5 K, presajenim sadikam 6 K in dveletnim macesnom 8 K za tisoč komadov, vstevši zavoj in dostavo do železniške postaje ali pošte v bližini dotične drevesnice. Naročila sprejema

c. kr. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani do 20. januarja 1915.

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Telefon št. 85.

Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

Avstrijska

BROWN-BOVERI-WERKE D. D.

Dunaj X., Gudrunstrasse 187.

Dunaj X., Gudrunstrasse 187.

Inženirska pisarna v Trstu,

Riva Pescatori št. 20.

Riva Pescatori št. 20.

Elektromotori in dinami vsake vrste.

Mestne centrale, podeželne centrale, električne razsvetljevalne naprave in naprave za prenos električne sile itd. Specialne električne oprave za rudnike in fužine, predilnice, tkalnice itd. fazni kompenzatorji, induksijski urejevalci, brzourejevalci itd. električne železnice vsake vrste, — električne :: oprave za vse industrije in obrti. ::

Lastne podružnice in zastopstva v Brnu, Crnovcih, Gradcu, Innsbuku, Karlovih varih, Lincu, Moravski Ostravi, Mor. Sembergu, Pulju, Pragi, Libercu, Sarajevu, Teplicah, Tridentu, Trstu, Atenuh, Belgradu, Bukarešti, Sofiji. Za Galicijo in Bukovino: Električna deln. družba, prej Soholnicki & Wianiewski, Lvov, Slowackiego 18, Krakov Dominikanska ulica 3. Za Ogrsko: Vereingte Electricitäts & Maschinenfabriks Aktiengesellschaft, Budapesta V., Merlég u. 3. Ujpest pri Budapesti. 799

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi: Viktor Bajt, cvetlični salon. Ljubljana.

Prodajalka

vajena trgovine meš. stroke, poštena in pridna se sprejme. Kje, pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

Trgovski pomočnik

mešane stroke

se sprejme v trgovini barv A. ZANKL sinovi, Ljubljana.

Pismene ponudbe. Čas nastopa je navesti. 32

Enonadstrop. hiša

v mirni ljubljanski ulici, obstoječe iz 4 stanovanj po 2 sobi in kuhinjo, drvarnicami, pralnico z vodovodom, podstrešno shrambo, vrta itd. se zaradi odnosa pod najugodnejšimi pogoji se takoj prodaja. Stavba je v najboljšem stanu in še 7 let davka prosta. Cena K 14.000. Sedanji donos K 1.60 letno. Denarja treba takoj le 2-3000 K. Vprašati je na upravnštvo tega lista pod „hiša K 14.000/49“.

Abiturijent - realec

išče primerno službo.

Ponudbe pod „Abiturijent/33“ na upravnštvo »Slov. Naroda«. 33

Hišnica

brez otrok, se sprejme 1. febr. t. l. Zglasiti se je v pisarni F. Supančič, Bleiweisova cesta št. 18. I. nadst. od 2-4 popoldne. 50

Uradnika zalagatelja

sprejme Delniška pivovarna v Laškem. Prednost imajo strokovnjaki. Prošnje takoj na Jože Smertnika, ravnatelja Posojilnice v Celju. 7

Uradniško hranilno društvo v Gradcu.

Otvoritev XVII. sekcije.

Deleži po 200 K, ki se plačajo v 60 mes. obroki. po K 3 = K 180. Pravica do dividende.

Osební kredit

uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljencem itd. ob najugodnejših pogojih, tudi brez porokov.

Hranilne vloge

od vsakogar z dnevnim obrestovanjem po

5%, 5 1/4% in 5 1/2%.

Stanje vlog: 6.850.000 K. Več v razvidih! Tiskovine in poštne položnice brez stroškov! Pojasnila daje brezplačno: 83

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip št. 22, ob ponedeljkih in petkih od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

D. o. št. 48/1915.

53

Razglas.

Dne 2. januarja 1915 l. so bile

izžrebane nastopne obveznice 4% nega dež. posojila

3 komadi po 20.000 K i. s. 20, 42, 94.
3 „ 10.000 K i. s. 60, 65, 70.
61 komadov po 2.000 K i. s. 15, 18, 21, 32, 65, 80, 85, 146, 180, 299, 321, 329, 377, 385, 405, 417, 453, 511, 513, 527, 587, 635, 704, 705, 714, 727, 770, 827, 896, 899, 907, 926, 1014, 1068, 1105, 1110, 1404, 1461, 1478, 1550, 1632, 1647, 1657, 1677, 1679, 1714, 1736, 1743, 1759, 1802, 1841, 1909, 1927, 1979, 1980, 1992, 1997, 2042, 2085, 2129, 2130.
107 komadov po 200 K i. s. 23, 44, 47, 103, 109, 231, 259, 271, 280, 292, 316, 368, 419, 431, 482, 507, 613, 639, 671, 708, 753, 774, 783, 798, 828, 835, 854, 898, 911, 912, 978, 983, 1002, 1099, 1100, 1117, 1126, 1134, 1135, 1137, 1188, 1207, 1210, 1251, 1269, 1280, 1294, 1323, 1331, 1366, 1388, 1416, 1454, 1489, 1493, 1538, 1577, 1578, 1589, 1607, 1629, 1691, 1726, 1741, 1743, 1776, 1778, 1796, 1859, 1869, 1927, 1949, 1975, 1984, 2012, 2057, 2074, 2109, 2148, 2175, 2185, 2186, 2228, 2262, 2282, 2294, 2303, 2368, 2476, 2551, 2662, 2670, 2676, 2678, 2704, 2757, 2767, 2780, 2785, 2792, 2819, 2823, 2828, 2873, 2929, 2978, 2998.

Navedene obveznice bo kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala od dne 1. julija 1915 dalje v imenski vrednosti, izplača pa jih tudi s kuponi vred tri mesece pred doteklom rokom proti plačilu 4% eskomptne pristojbine.

Od prej izžrebanih obveznic 4%-nega deželnega posojila so doslej neizplačane sledeče obveznice:

po 2000 K št. 469, 558, 561, 1546, 1685, 2017.

200 „ 3, 65, 247, 349, 443, 575, 1061, 1340, 2050.

Od dež. odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 2. januarja 1915.

Za deželnega glavarja: Lampe.

Stanovanje

z vrhom

z 3 do 4 sobami in vsemi pripadki
se išče za maj.Ponudbe pod „maj“ na upravn.
Slov. Naroda.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Reservni fond K 60.700.700 — Imovina oddelčne in kapitalije K 129.965.304-23
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa poslovanja dela: cigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici šte. 12.
Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslovanje in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in naklantanje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Fotografična povečanja

se dobavljajo po vsaki vpisani sliki brezhibno po nizkih cenah, počeni še s 5 K. Cenovnik zastoj. Najvišja zahvalna pisma in priznanja.

SEGALL & Comp, zavod za povečanje, TRST.

Št. 23.753.

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za 1915. leto pričelo se bo z 2. dnem januarja 1915.

Ta davek plačati je v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izvzemši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni. Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih znamk najkasneje do 20. dne februarja 1915 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron za komad.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bo polovil konjač od 20. februarja nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih znamk.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 30. decembra 1914.

Kožuhošina od 2. jan. 1915 za 30% ceneja.

Kanin muf ali kolje preje K 5.—, sedaj K 3-50;
brabant ali muflon muf ali kolje preje K 12.—, sedaj K 8-40,
najmodernejša garniture (muf in kolje) iz najboljšje kožuhošine, po znatno nižjih cenah.Elegantna sealskin jopica preje K 150.—, sedaj K 105.—;
eleganten sealskin plašč preje K 300.—, sedaj K 220.—;
karakil paletto preje K 200.—, sedaj K 140.—;
pravi perzijski paletto preje K 1000.—, sedaj K 700.—.Za gospode: Mikado z najboljšjo kožuhošino (divja mačka ali sealskin preje K 100.—, sedaj K 70.—;
mikado z dobro kožuhošino preje K 40.—, sedaj K 28.—;
kožuh (Stadtpeiz) preje K 160.—, sedaj K 112.—.

Vsa druga konfekcija za dame in gospode radi inventure po okolijskih cenah.

Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Št. 1/15.

Objava.

Ustrezaje §-u 29 odv. reda se objavlja, da so začetkom tega leta vpisani v tukajšnji imenik odvetnikov naslednji gospodje, in sicer s sedežem

V Ljubljani:

Dr. Ambrosiash Edvin
„Aimon Josip
„Eger Ferdinand
„Fulan Fran
„Fulan Josip
„Kokali Alojzij
„Krisper Valentin
„Lorenčič Ivan
„Maleron Danilo
„Novak Fran
„Obak Josip G.
„Papež Fran
„Pegan Vladislav
„Pirc Mekso
„Poček Fran
„Ravnihar Vladimir
„Savovic Josip
„Schweitzer Viljem
„Smola A bin
„Staro Emil
„Sayer Albin
„Gustavčič Ivan
„Svigel Anton
„Tavčer Ivan
„Toskovič Fran
„Tominec Fran
„Triller Karl
„Valentschag Otto
„Vodusek Božidar
„Wurzbach Maximilian Edler von
„Tannenber
„Wurzbach Arthur Edler v. Tannenber
„Zupanc Franc
„Žirovnik Janko.

V LJUBLJANI, dne 2. januarja 1915.

Za odbor odvetniške zbornice kranjske:

Dr. D. Majaron l. r. predsednik.

V Kamniku:

Dr. Krut Alojzij.
V Kranju:
Dr. Černe Ferdo
„Lesec Anton
„Sabothy Beno
„Štempihar Valentin.

V Litiji:

Dr. Jamšek Janko.

V Radovljici:

Dr. Jane Ignacij
„Kobler Fran
„Triller Mirko.

V Postojni:

Dr. Valjavec Pavel.

V Škofiji Loki:

Dr. Jerala Franc.

V Novem mestu:

Dr. Globevnik Jožef
„Malnerič Ignac
„Slano Karl
„Schegula Jakob
„Žitok Vladimir.

V Kočevju:

Dr. Rajh Štefan
„Riebl Walter.

V Krškem:

Dr. Dimnik Ivan.

V Črnomlju:

Dr. Sturm Karl.

Katera gospa

bi mi lahko priporočila pošteno in dobrosrčno varuhinjo k otroku. Le tako, ki je vajena otrok.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Izurnjenega

mlekarja

sprejme takoj

Mlekarstva in sirarska zadruga logaška.

Dotične prošnje je vročiti na

načelnstvo v Dol. Logatcu.

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Dralle „MERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kile, podlage in mrežice
vseh vrst; električne in toaletne
potrebščine itd.

Srečke

izredne

c. kr. državne loterije

za vojaškooskrbovalne namene

21.146 dobitkov

glavni dobitek

200.000 kron

razpošilja poštno prosto proti vpo-

šiljavi zneska 4 krome za srečko

Albin Förstl

Dunaj I., Bellaria 4.

Zrebanje že 28. januarja 1915.

Proti prahajem, luskiam

in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje

luske in preprečuje izpadanje las.

Izdelan iz znanstvenih in kremo.

Razpošilja se z obratno poštno ne manj kot

dve steklenici.

Zelo vse preizkušeni zdravil,

medic. mil. medicinal. vin, specifič.

let, najfiniših parfumov, kirurških

obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jočičevega

tubit. mostu

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi

člani bolnišniških blagajin (župne železnice,

c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške

blagajne v Ljubljani.

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

Izredna

4203

c. kr. državna loterija za vojaškooskrbovalne namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 srečk v gotovom denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 28. januarja 1915. Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstrasse 5, po loterijskih trafikah, pri devetih poštah in železniških uradih, pri menažicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izveleček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnega ravnateljstva s odaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se peljejo v Pulj, morajo imeti legitimacije od c. i. kr. poveljstva vojn. luke v Pulj.

ODEOD iz Ljubljane glavni kolodvor, samo osebni vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž.

8-03 dopoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Buhinjci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž.

12-32 dopoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Buhinjci.

6-20 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec, Salzburg na Dunaj.

8-28 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Buhinjci.

PRIMEOD v Ljubljano glavni kolodvor, osebni vlaki:

7-35 dopoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).

8-56 dopoldne iz Novega mesta, Trebnje (St. Janža), Grosuplje (Kočevja).

11-16 dopoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja

2-35 dopoldne iz Buhinjcev, Novega mesta (Straža-Toplice), Trebnje, Grosuplje

8-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja, (Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straža-Toplice, Trebnje (St. Janža), Grosuplje, (Kočevja).

Kamniška železnica.

ODEOD z državnega kolodvora v Kamniku z mešanimi vlaki

7-40 dopoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIMEOD iz Kamnika v Ljubljano ob 6-42 zjutraj in ob 2-41 popoldne.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

V naročbo priporočamo

prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

šteje med svojimi sotrudniki naše najboljšje pripovednike, pesnike in kritike;

„Ljubljanski zvon“

poroča nepristransko o vseh važnejših slovenskih in slovanskih književnih novostih;

„Ljubljanski zvon“

si je tekom svojega 33 letnega izhajanja pridobil v našem slovstvu odlično mesto.

Naroča se:

Upravništvo „Ljub. zvona“ Ljubljana, Knaflova ul. 5.

Cena: Celoletno K 9.20, polletno K 4.60, četrtletno K 2.30.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Dejniška glavnica 8.000.000 kron.“

2530

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ki niso podvržene moratorijuter jih obrest. od dne vloge počistih Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.

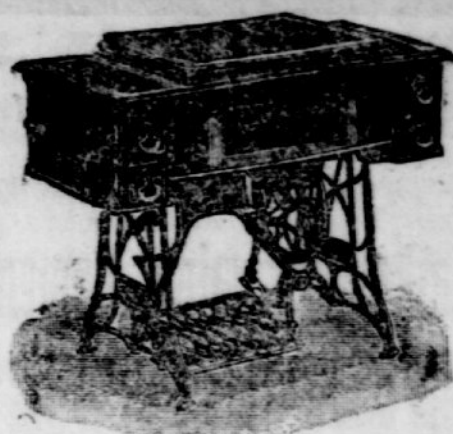
4 1 0
2 0 =

Kupače in prodaja srečke, ivalute n vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

10 letna garancija!

Gritznerjevi šivalni stroji
za domačo uporabo in obrt
so najbolj praktična in časa primerna
novoletna darila!

Tovarna v Darleahu, Nemčija.
Edina zaloga šivalnih strojev
JOS. PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
za vodo, poleg gostilne „Fajmošter“.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradlišče 4
izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdoluje tudi prave gorske in
televadsko čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
priposlan čevli. 128

Ivan Magdič

krojač prve vrste
Ljubljana, 2875
v hotelu „pri Maliču“
(I. nadstropje)
(nasproti glavne pošte)
se priporoča.
Zaloga angleškega blaga.

Adrija

drogerija in fotomannfaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5
priporoča veliko zalogo
desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin,
Formalinove pastilje, karbolova kis-
lina, karbolovo apno.
**Potrebščino za postrežbo
bolnikov in ranjencev,
obvoz in gumastega blaga,
konjaka, ruma in čaja.**
Aeroform. Fichtlin. Perolin.

Klobuke cilindre
in čepice
v najnovejših fazonih in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
180
Velika zaloga najmodernejših slamenkov.
122. Prietel Panama-slamenki od 3 K do 50 K.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.
Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in
sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, noga-
vice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.
Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče. Volna za plesti.
Plašči in predpasniki za strežnice Rdečega križa.

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi **takoj**
J. GROBELNIKU Mestni trg 22
naspr. lekarnе Trnkoczy.
Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po **brezkonku-
renčni ceni**. Posebno pa se plača lepo belo oprana po
najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi. 44

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrovani tednik so:

ki priobčujojo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih
domaćih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, **fakto zanimiv, lep
detektivski roman**, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja,
tehnike in sploh vseh strok znanstva
»TEDENSKA SLIKE« so nepolitičen in nestranski ilustrovani tednik, ki je posvečen
le zabavi in pouku
»TEDENSKA SLIKE« bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna,
brivnica, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKA SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov
»TEDENSKA SLIKE« stanejo četrta leta K 2-50, pol leta K 5-— in celo leto K 10-—.
Naročniki dobe kot **naprda** velik ilustrovani koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča
in Askercar ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si »TEDENSKA SLIKE« takoj! Novi
naročniki dobe še vse letošnje številke.
Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKA SLIKE« brez-
plačno in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista »TEDENSKA SLIKE«
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/L.

Zastoni Kolesarji! Zastoni

morete shraniti svoja kolesa za časa zime pri meni v
primerne temperiranih prostorih, kjer se Vam ohranijo
ista nepokvarjena. Na željo se Vam kolesa pregledajo
in ureče po ložiščih, oziroma popolnoma prenoje po
primerne najnižjih cenah pri domači tvrdki

A. GOREC,
špecijalna trgovina s kolesi in deli,
LJUBLJANA,
Marije Terezije cesta 14
(Novi svet, nasproti Kolizeja).

JADRANSKA BANKA podružnica v Ljubljani.

Centrala v Trstu. Podružnice na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Sibeniku, Zadru.

Živahna zveza z Ameriko.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Sprejema nove vloge s katerimi se zamore vedno razpolagati,
brez ozira na določbe moratorija ter jih obrestuje po čistih

4 1/2 0/0